

Dobrovolnické činnosti Maltézské pomoci, o. p. s. v návaznosti na Komunitní plánování sociálních služeb na Otrokovicku

Bc. Markéta Hladká

Diplomová práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav marketingových komunikací
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Markéta HLADKÁ**
Osobní číslo: **K09665**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Řízení netržních a sociálních služeb**

Téma práce: **Dobrovolnické činnosti v návaznosti na Komunitní plánování sociálních služeb na Otrokovicu**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární prameny v oblasti dobrovolnictví, dobrovolnických organizací, komunitního plánování a formulujte teoretická východiska.
2. Stanovte cíle, metodu výzkumu a formulujte výzkumné otázky.
3. Analyzujte současný stav dobrovolnické činnosti na Otrokovicu v rámci komunitního plánování.
4. Interpretujte výsledky výzkumu.
5. Vyvozte závěry a navrhnete projekt na podporu dobrovolnické činnosti na Otrokovicu.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

**BOUKAL, P. Nestátní neziskové organizace : (teorie a praxe). Vyd. 1. V Praze :
Oeconomica, 2009. 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.**

**FRIČ, P. a kol. Dárcovství a dobrovolnictví v České republice: Výsledky výzkumu NROS a
AGNES. Praha: NROS, 2001. ISBN 80-902633-7-2.**

**TOŠNER, J.; SOZANSKÁ, O. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. 2. vyd.
Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-178-6.**

**ŠIMKOVÁ, E. Management a marketing v praxi neziskových organizací. Vyd. 3., upr.
Hradec Králové : Gaudeamus, 2008. 173 s. ISBN 978-80-7041-083-7.**

**ZATLOUKAL, L. Plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování. 1.
vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 255 s. ISBN
978-80-244-2128-5.**

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2010**

Termín odevzdání diplomové práce: **26. dubna 2011**

Ve Zlíně dne 1. prosince 2010

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Ing. Olga Jurášková, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně .....20.8.2011.....

MARKÉTA HLADKÁ
Markéta Hladká
.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požítovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se věnuje dobrovolnictví a dobrovolnické organizaci Maltézská pomoc, o. p. s., která spolupracuje na komunitním plánování sociálních služeb na Otrokovicku. Představuje základní pojmy, jako je dobrovolnictví, komunitní plánování či sociální služby. Dále pak uvádí teoretická východiska pro část praktickou. V praktické části je analyzováno postavení dobrovolnické organizace v komunitním plánování sociálních služeb pomocí výzkumných technik. Práce si klade za cíl zjistit postavení dobrovolnické organizace v systému komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku.

Klíčová slova: dobrovolnictví, dobrovolnická organizace, komunitní plánování sociálních služeb, sociální služby, SWOT analýza, analýza dokumentů, postavení, působnost

ABSTRACT

This thesis is dedicated to volunteerism and volunteering organization of Maltese, which cooperate on community planning of social services in Otrokovice. It represents the basic concepts such as volunteerism, community planning and social services. In addition, it provides a theoretical basis for the practical part. In the practical part is analyzed position of voluntary organizations in community planning of social services using research techniques. The work aims to determined the status volunteering organization in the system of community planning of social services in Otrokovice.

Keywords: volunteering, volunteering organization, community planning of social services, social services, SWOT analysis, analysis of documents, position, competence

Motto

„Je skvělý pocit být alespoň chvíli tam, kde je ještě svět v pořádku, kde lidé vědí, že pomáhat druhým přináší radost oběma stranám a jde to i bez peněz. V Maltézké pomoci přichází člověk za člověkem a přináší druhým kus sebe sama. Kdyby byl každý ochotný věnovat hodinu svého času jiným, svět by vypadal jinak...“ ThLic. Michal Umlauf

Tímto bych chtěla poděkovat Mgr. Soni Vávrové, Ph.D. za odborné rady a vedení mé diplomové práce. Děkuji také své rodině a přátelům za trpělivost a podporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ZÁKLADNÍ VYSVĚTLENÍ POJMŮ	11
1.1 DOBROVOLNICTVÍ (VOLUNTEERING)	11
1.2 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ (COMMUNITY PLANNING/SOCIAL PLANNING)	11
1.3 SOCIÁLNÍ SLUŽBA (SOCIAL SERVICE)	12
2 DOBROVOLNICTVÍ	14
2.1 HISTORIE DOBROVOLNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ.....	15
2.2 KDO JE DOBROVOLNÍK.....	16
2.3 ZÁKON O DOBROVOLNICTVÍ	17
2.4 DRUHY DOBROVOLNÉ ČINNOSTI	18
2.5 DOBROVOLNICTVÍ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH.....	19
3 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ	22
3.1 PŘÍNOS KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO ZADAVATELE	22
3.2 PRINCIPY KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	23
3.3 FÁZE PROCESU KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	24
4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY	27
4.1 POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	28
4.2 CÍL SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	29
4.3 FORMY A DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 METODOLOGIE VÝZKUMU	33
5.1 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU.....	33
5.1.1 Počátky KPSS	33
5.1.2 Současnost.....	35
5.2 DOBROVOLNICKÉ ORGANIZACE PŮSOBÍCÍ NA OTROKOVICKU	35
5.2.1 Samari, o.s.	35
5.2.2 Nadace ADRA – adventistická nadace pro pomoc a rozvoj	37
5.2.3 Maltéžská pomoc, o. p. s.	38
5.3 CÍL VÝZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	40
5.4 VÝZKUMNÝ VZOREK	41
5.5 VOLBA VÝZKUMNÝCH TECHNIK, ZPRACOVÁNÍ A ANALÝZY DAT	41
5.5.1 Zpracování analýzy dokumentů	41
5.5.2 SWOT analýza Maltéžské pomoci, o. p. s.	47
5.5.3 Působnost dobrovolnických organizací.....	47

6	SHRNUTÍ.....	49
III	PROJEKTOVÁ ČÁST.....	50
7	PROJEKT PROPAGACE DOBROVOLNICKÝCH ČINNOSTÍ VE SPOLUPRÁCI S KPSS OTROKOVICE.....	51
7.1	POPIS REALIZACE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY – CENTRUM OTROKOVICE	51
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

O tématice dobrovolnictví jsem se zajímala již na bakalářském studiu. Asi před rokem jsem dostala zajímavou nabídku pracovat v neziskové sféře jako koordinátorka v otrokovickém dobrovolnickém centru Maltéžské pomoci, o. p. s.. Zastupovala jsem tehdy kolegyni, která odjížděla na čas do zahraničí. Nikdy předtím jsem podobnou zkušenost neměla, a tak jsem ze začátku nevěděla, co všechno tato práce obnáší. Postupem času jsem se seznamovala s chodem centra, dobrovolníky i klienty. Naše dobrovolnické centrum, i když není poskytovatelem sociálních služeb, je členem komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku. Napadlo mě tedy zpracovat diplomovou práci, která se bude tohoto tématu dotýkat. Zprvu jsem zamýšlela psát o všech dobrovolnických centrech v regionu, avšak po rozvaze jsem téma zúžila na organizaci Maltéžské pomoci. Ostatní dobrovolnická centra působící na Otrokovicku (pozn. ADRA a Samari, o. s.) totiž ještě nedávno členy komunitního plánování nebyla. Setkávání pracovních skupin komunitního plánování sociálních služeb jsem se však z důvodu jiných povinností zúčastňovala sporadicky. Zajímalo mě tedy, jaké místo naše organizace v tomto procesu plánování zaujímá.

V úvodu teoretické části jsem se snažila nastínit základní pojmy, které se v diplomové práci neustále objevují. V dalších kapitolách rozvádím pojmy do větších souvislostí. Každá z kapitol by si zasloužila jistě samostatné zpracování, které by vydalo na několik rozsáhlých prací.

Část praktická, jak jsem již nastínila, se zabývá postavením dobrovolnické organizace v komunitním plánování sociálních služeb. V České republice se oblasti dobrovolnictví věnuje jen malé procento obyvatelstva, na rozdíl od západních zemí či USA. Je to dáno také historicky, jelikož bylo u nás dobrovolnictví v určitém období potlačeno. Přesto je tento druh pomoci v dnešní době velmi potřebný. Dobrovolníci jsou v sociálních službách vítáni, protože ve většině případů nemají pracovníci (např. v domovech pro seniory) na všechny své klienty dostatek času. V rámci zpracovávání diplomové práce jsem se s potřebou dobrovolníků v sociálních službách častokrát setkala.

Tato práce bude sloužit především organizaci Maltéžská pomoc, o. p. s. k dalšímu rozvoji a ke zkvalitnění svých programů pro veřejnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ VYSVĚTLENÍ POJMŮ

V této práci budeme pracovat s mnoha pojmy ze sociální oblasti. Proto je na místě, osvětlit hned na začátku významy slov a jejich použití. Výchozím materiálem pro pojmy je Slovník sociální práce, který dává nahlédnout do této terminologie. Prvotní náhled na daný pojem je tedy skrze pojetí Matouška.

1.1 Dobrovolnictví (volunteering)

Když se řekne slovo dobrovolnictví, můžeme si pod ním jistě představit mnoho činností. Společné pro ně však je to, že jsou vykonávány z „dobré vůle“ člověka, tudíž z jeho vlastního zájmu či iniciativy. Ve Slovníku sociální práce můžeme najít definici dobrovolnictví jako: *„neplacenou a nekariérní činnost, kterou lidé provádějí proto, aby pomohli svým bližním, komunitě nebo společnosti“* (Matoušek, 2003, s. 55). Matoušek dobrovolnictví také rozděluje podle druhů na veřejně prospěšné či vzájemně prospěšné nebo na formální nebo neformální. O formách dobrovolnictví a jeho významu budou pojednávat další kapitoly této práce.

„Dobrovolník je zcela normální člověk s vyvinutým citem pro potřeby okolí“ (O dobrovolnictví, http://www.dobrovolnik.cz/1_lide.shtml). Dobrovolnictví je rozšířeno po celém světě a zdaleka není ve společnosti ničím novým. Vždy tu byli ti, kteří byli šťastnější a pomáhali těm, kteří kvůli nemoci, chudobě nebo jinému neštěstí pomoc potřebovali (Tošner, 2002, s. 23).

Postupem času tato forma pomoci dostala i jasnou strukturu, práva a povinnosti, kterými se musí řídit. Mluvíme zde o zákonu č. 198/2002 Sb., jehož smyslem je vytvářet co nejpříznivější podmínky pro dobrovolnické aktivity v České republice.

1.2 Komunitní plánování (community planning/social planning)

Komunitním plánováním rozumíme přímé vyjednávání mezi zřizovateli, poskytovateli a uživateli sociálních služeb. Jeho cílem je zlepšit sociální politiku nebo charakter poskytovaných sociálních služeb v daném místě. Zřizovatelem služeb je úřad státní správy a samosprávy, dále pak neziskové organizace a jiné subjekty, které služby financují. Poskytovatelem služeb máme na mysli organizace, které provozují státní nebo nestátní sociální

služby. Uživatelem je fyzická nebo právnická osoba se zvláštními potřebami, která se rozhodne služeb využívat. (Matoušek, 2009, s. 94).

Forma vyjednávání mezi těmito třemi subjekty má pak podobu pravidelných setkávání např. v menších skupinách, které se liší cílovou skupinou uživatelů, či na shromážděních a konferencích. Výsledkem vyjednávání by měl být tzv. komunitní plán, který je pravidelně zveřejňován např. na internetových stránkách.

Metoda komunitního plánování sociálních služeb je jednou z metod, jak plánovat rozvoj sociálních služeb ve společnosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí charakterizuje komunitní plánování sociálních služeb jako „*otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb*“ (MPSV, Komunitní plánování – věc veřejná, 2005, < <http://www.mpsv.cz/cs/847>>).

1.3 Sociální služba (social service)

Matoušek (2009) definuje tento pojem jako všechny služby, které jsou poskytovány uživatelům, kteří jsou k tomu oprávněni. Cílem sociální služby je zvýšení kvality klientova života či ochrana zájmů společnosti.

Sociální služba je službou veřejnou, avšak může být poskytována i jako komerční na základě obchodního kontraktu mezi poskytovatelem a uživatelem. Sociální služba je poskytována lidem společensky znevýhodněným za účelem zlepšit kvalitu jejich života nebo jim pomoci se zpět do společnosti začlenit (Matoušek a kol., 2007, s. 9).

Sociální službu upravuje zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Definuje ji jako *činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení*.

Díky sociálním službám dochází k zabezpečení základních životních potřeb občanů, kteří se dostanou do nepříznivé životní situace. Sociální služby pomáhají žít lidem důstojně. Umožňují například účastnit se volnočasových aktivit, zvládat péči sama o sebe, pracovat atd. Sociálních služeb je v současné době široké spektrum.

Nepříznivou sociální situaci definuje zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (§ 3b) jako „*oslabení nebo ztrátu schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické*

osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.“

2 DOBROVOLNICTVÍ

Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, vymezuje základní pojmy takto. Dobrovolnickou službou je činnost, při níž dobrovolník poskytuje:

- *pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,*
- *pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo charitativních akcí pro osoby uvedené výše,*
- *pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.*

Jak se však ukazuje, na veřejnosti je stále dobrovolnictví považováno za nadšenecké bláznovství lidí, kteří zřejmě mají přemíru času a neví co s ním. V dnešním materialistickém světě se lidé dívají spíše na to, kolik peněz za práci obdrží a soustředují se na sebe. Potom je takový dobrovolník, který vykonává určitou činnost rád a zadarmo, snadno považován za naivního nadšence. Lidé, kteří takto smýšlejí, si však neuvědomují, jak velký význam tato pomoc má pro ty, kteří ji opravdu potřebují.

Lidem z tzv. sociálně slabých skupin může dobrovolnictví pomoci najít způsob, jak se zařadit do společnosti. Nezaměstnaní mohou získat zkušenosti, které v budoucnu využijí při vykonávání své práce. Zdravotně postižení lidé se díky dobrovolným aktivitám lépe integrují do společenského dění. Lidé v důchodovém věku mohou pomoci zejména v oblasti služeb seniorům, ale také při předávání zkušeností a hodnot mladším (O dobrovolnictví, http://www.dobrovolnik.cz/l_co.shtml).

Dobrovolnictví je základním stavebním prvkem občanské společnosti. Uskutečňuje nejvznešenější úsilí lidstva - touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny. V době globalizace a nepřetržitých změn se svět stále zmenšuje, je složitější a vzájemná závislost vzrůstá. Dobrovolnictví, individuální nebo skupinová činnost, umožňuje udržovat a posilovat takové lidské hodnoty jako jsou družnost, zájem o druhé a služba jiným lidem. Pomáhá také, aby jednotlivci mohli uplatňovat svá práva a odpovědnost jako

příslušníci komunity a aby se zároveň mohli po celý život učit a růst, realizovat veškerý svůj lidský potenciál (Dobrovolník.cz; Všeobecná deklarace o dobrovolnictví, < <http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/vseobecna-deklarace-o-dobrovolnictvi/>>).

2.1 Historie dobrovolnictví v České republice

Spolky a instituce sdružující občany a dobrovolně se věnující práci navazovaly na činnost náboženských řádů zakládaných hojně již ve středověku. Byla to práce dobrovolná, avšak nazývat ji tak v pravém slova smyslu nemůžeme. Dobrovolnictví jako činnost konaná mimo hlavní zaměstnání se rozvíjí se vznikem spolkového občanského života, a také jako odpověď na vzrůstající počet lidí žijících v nedůstojných podmínkách. Tedy nejen sbory dobrovolných hasičů, ale i dobročinné a vzdělávací aktivity ve městech a na vesnicích můžeme pokládat za počátky dobrovolnictví u nás.

Organizované dobrovolnictví se rozvíjelo v českých zemích zejména v 19. století, kdy po celém našem území vznikala celá řada soukromých, obecných, náboženských, národnostních spolků a organizací, jako např.: Sokol, Český červený kříž, Masarykova liga proti TBC. Vývoj dobrovolnictví byl přerušen německou okupací a později vznikem státu. Činnost všech neziskových organizací a dobrovolnická činnost byla v tomto těžkém období buď: ukončena, násilně přerušena, nebo přešla pod vedení státu a komunistické strany. Všechny organizace v tomto období musely být sdruženy v tzv. Národní frontě. V rámci tažení proti církvím byly od roku 1950 likvidovány katolické spolky – v Brně například spolek Zdislava, Dobročinnost. Nová kapitola rozvoje dobrovolnictví se píše až od roku 1989, kdy došlo k politickému převratu, obnově občanských aktivit a rozvoji demokratického myšlení společnosti. Dobrovolnictví nejen ve světě, ale i u nás nabývalo na konci dvacátého století takového významu, že Valné shromáždění OSN ve své rezoluci ze dne 17. listopadu 1997 prohlásilo rok 2001 Mezinárodním rokem dobrovolnictví. K hlavním cílům mezinárodního roku dobrovolnictví v České republice patřilo mimo jiné: vypracování studií o stavu dobrovolné služby v ČR, dosáhnout právní úpravy dobrovolné služby v ČR (Zákony o dobrovolné službě), zvýšit informovanost a osvětu veřejnosti. Dosažení těchto cílů zajišťoval Národní koordinační výbor, který byl vystaven ve všech zemích. Rok 2001 výrazně ovlivnil vývoj dobrovolnictví na celém světě (Kambala – dobrovolnické centrum, <http://www.kambala.zdarsko.cz/historie.htm>).

Rada ministrů EU vyhlásila rok 2011 „Evropským rokem dobrovolných činností na podporu aktivního občanství“. Cílem této iniciativy je vytvořit ve státech Evropské unie prostředí příznivé pro dobrovolnictví, podpořit organizátory dobrovolnických aktivit, ocenit dobrovolnickou činnost a zejména zlepšit povědomí o významu a hodnotě dobrovolnictví u veřejnosti. Česká republika také nemohla být výjimkou, a tak se v průběhu celého roku uskutečňují kampaně a podpůrné akce.

Obrázek 1

Logo ERD - zdroj Dobrovolník.cz <<http://www.dobrovolnik.cz/evropsky-rok-dobrovolnictvi-2011/logo-erd/>>

Vše vyvrcholí Týdnem dobrovolnictví v ČR, který se koná od 1. do 7. listopadu 2011. Na výzvu patronky ERD 2011 Dagmar Hoferkové, vedoucí dobrovolnického centra ADRA Ostrava, se budou konat 3. listopadu 2011 Průvody dobrovolníků. Skupiny dobrovolníků z různých organizací budou procházet českými, moravskými i slezskými městy za doprovodu hudby a kulturního programu. Účastníci budou informovat kolemjdoucí o možnostech zapojení se do dobrovolnických činností právě v jejich místě bydliště.

2.2 Kdo je dobrovolník

Dle § 3 ods.1 zákona č. 198/2002 Sb. může být dobrovolníkem „fyzická osoba

- a) *starší 15 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby na území České republiky,*
- b) *starší 18 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí, která se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou službu.“*

Obecnou definici pojmu dobrovolník snad ani není možné vyslovit. Dobrovolníky se stávají lidé napříč všemi generacemi, pohlaví, rasy či náboženského vyznání. Rozlišujeme také oblasti, ve kterých dobrovolníci působí.

Například v USA se nejčastěji dobrovolníky stávají manželé, lidé kolem 30–50 let, kteří mají dobré vzdělání, jsou výdělečně činní a mají vyšší příjmy. Naproti tomu v České republice se o dobrovolnické činnosti zajímají nejvíce skupiny studentů. Stále častěji se však začínají realizovat v této oblasti nezaměstnaní, maminky na mateřské dovolené či staří lidé. Poslední dobou se u nás rozvíjí také firemní dobrovolnictví, kdy zaměstnavatel motivuje své pracovníky, aby jeden den v týdnu pomohli v neziskové organizaci, kterou si sami vyberou (Dlouhá, 2001, s. 4–5).

Oblasti, které nejčastěji využívají dobrovolníky, jsou (podle Sozanská In Tošner, 1999, s. 115):

- a) sociální (domovy pro seniory, sociálně aktivizační programy),
- b) zdravotní (nemocnice, nestátní zdravotnická zařízení),
- c) ekologická (hnutí Brontosaurus, Greenpeace),
- d) volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých (nizkoprahová zařízení, terénní programy).

Každý, kdo neváhá obětovat část svého volného času pro druhé, si určitě zaslouží být chválen a podporován. Někdy chtějí lidé pomáhat tak mnoho, že je služba pohltní a přitom zapomínají trochu na sebe. Ať už je dobrovolník student či pracující, měl by také myslet na své duševní zdraví, protože vyčerpaný dobrovolník se lehce může stát tím, kdo nakonec sám bude pomoc potřebovat.

2.3 Zákon o dobrovolnictví

V České republice vznikla první zákonná norma upravující dobrovolnictví v roce 2002. Konkrétně se jedná o zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, který vešel v účinnost k 1. lednu 2003. Po mnoha letech tak vznikl vůbec první zákon upravující relativně novou oblast – dobrovolnictví. Zákon představuje několik nových pojmů a upravuje podmínky, za kterých je dobrovolnická služba podporována. Určuje také oblasti, ve kterých může být dobrovolnická služba vykonávána.

Dle zákona může být dobrovolnická služba buď krátkodobá, nebo dlouhodobá. Dlouhodobá je vykonávána po dobu delší než 3 měsíce, bez ohledu na počet hodin v kalendářním týdnu. Každá organizace musí mít akreditaci, tzn. dohodu o splnění podmínek obsažených v zákonu o dobrovolnické službě. Akreditaci uděluje Ministerstvo vnitra vysílající organizaci na návrh akreditační komise po splnění zákonem stanovených podmínek na dobu 3 let.

Vysílající organizace je právnická osoba se sídlem v České republice, která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby za předpokladu, že je držitelem akreditace. Vysílající organizace uzavírají s dobrovolníky smlouvy o výkonu dlouhodobé nebo krátkodobé dobrovolnické služby. V případě krátkodobé dobrovolnické služby mohou být smlouvy i ústní. Smlouvy upravují vzájemné vztahy vysílající organizace a dobrovolníka. Vysílající organizace uzavírají smlouvy s organizacemi přijímajícími, které jsou pouze písemné a upravují podmínky činnosti dobrovolníků v přijímajících organizacích a vztahy mezi vysílající a přijímající organizací.

Přijímající organizací je právnická nebo fyzická osoba, pro jejíž potřebu je dobrovolnická služba vykonávána.

2.4 Druhy dobrovolné činnosti

Existuje více různých pohledů na formy dobrovolnictví.

Podle Tošnera (2002, s. 38) existují u historického vývoje 2 přístupy. Prvním – starším – je **evropský (komunitní) model dobrovolnictví**, který byl charakteristický přirozeným vytvořením na základě společného zájmu, církevní skupinky, sportovní nebo dětské organizace. Z některých spolků mohla takto vzniknout dobrovolnická centra s kvalitní základnou dobrovolníků, kteří mezi sebou mají přátelské a vřelé vztahy. Komunitní model převládá v dnešní době zejména u organizací církevních či humanitárních. Druhým je **americký (manažerský) model dobrovolnictví**. V tomto případě vzniklo nejdříve dobrovolnické centrum s profesionálními pracovníky, kteří si své dobrovolníky vyhledávají pomocí propagace a náborů. Manažerský model je příznačný spíše pro větší města, kde je jeho záběr širší.

Slovník sociální práce (Matoušek, 2003, s. 55) rozlišuje dobrovolnictví **vzájemně prospěšné** a **veřejně prospěšné**. Ve vzájemně prospěšném dobrovolnictví jde především

o zájmové skupiny, které sdílejí osobní zájmy, ale v rámci veřejně prospěšného dobrovolnictví poskytuje dobrovolník svůj čas a dovednosti, aby pomohl někomu jinému.

2.5 Dobrovolnictví v sociálních službách

Ještě v nedávné době bylo dobrovolnictví v sociálních službách problémem, jelikož dobrovolník jako takový nepatřil mezi ty, kteří mohou pracovat s uživateli, aniž by nebyli sociálními pracovníky. Dobrovolník v zákoně nebyl uveden mezi osobami poskytujícími sociální služby. To by znamenalo vyloučení dobrovolníků z celé řady aktivit v sociálních službách. Proto zbývaly dvě možnosti. Akceptovat stávající znění zákona a dobrovolníky pouštět k uživatelům jen v doprovodu personálu sociální služby nebo se pokusit definovat dobrovolníky jako členy týmu s omezenými kompetencemi. Na jaře 2007 vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí stanovisko, kterým akceptovalo dobrovolníky v sociálních službách. Dobrovolník tedy přichází do sociálních služeb v akreditovaném režimu dle zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě a nevykonává činnosti v pracovněprávním režimu a nejsou tak profesionálními odbornými pracovníky v sociálních službách. Dalším posunem byla změna zákona o sociálních službách, která vstoupila v platnost 16. října 2007 a ustanovila, že při poskytování sociálních služeb působí dobrovolníci za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem, tzn. zákonem č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. (Metodika dobrovolnictví v sociálních službách pracujících s klienty ohroženými exkluzí – Tutr a Novotný, 17. 12. 2007, s. 19).

Dobrovolníci mohou působit například v pobytových zařízeních sociálních služeb (domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením či domovy se změněným režimem), spolupracují s pečovatelskou a asistenční službou. Své uplatnění najdou také v azylových domech pro matky s dětmi, denních stacionářích, chráněných dílnách či hospicích.

Dobrovolnictví v sociálních službách má mnoho pozitivních aspektů. Můžeme říci, že dobrovolníci pomáhají naplňovat poslání organizace, ve které vykonávají dobrovolnickou službu. Vedou k naplnění standardů kvality sociálních služeb č. 8 (Návaznost na další zdroje) a č. 15 (Zvyšování kvality sociální služby), a tím i zkvalitní poskytované služby. Dobrovolníci mohou přinést do organizace nové náměty, postřehy a nápady, stejně jako i neformální kontakty. Další výhodou je, že dobrovolníci udělají organizaci reklamu a posí-

lí její prestiž (Horecký, prezentace Dobrovolník v sociálních službách <<http://www.dobrovolnik.cz/res/data/003/000553.ppt#256,1,+>>).

Vedle pozitivních věcí, se však mohou objevit také předsudky či mýty ze strany veřejnosti. Toner ve svém příspěvku ukazuje, že tomu tak není. Například předsudek, že dobrovolnictví je oběť, popírá výzkumem dobrovolníků provedeným v církevním zařízení. Předpoklad totiž byl, že motivace dobrovolníků v Domově sv. Karla Boromejského v Praze je především náboženská. Průzkum však tato tvrzení vyvrátil a naopak ukázal, že dobrovolníky se stávají lidé humanisticky zaměřeni a sociálně integrovaní jedinci, angažovaní v mnoha dalších aktivitách. Dalším mýtem je, že dobrovolnictví je zadarmo. Nejde o typ „sousedského dobrovolnictví“, ale hovoří se zde o dobrovolnictví řízeném, skrze dobrovolnické centrum či organizaci spolupracující s dobrovolníky. Koordinace dobrovolníků je většinou profesionální placenou prací. S tím souvisí další výrok, a to že dobrovolnictví je amatérismus. Díky rozmachu dobrovolnictví ve světě se vytvořil obor – management dobrovolnictví. Dobrovolnická činnost by měla být efektivní, protože dobře připravený dobrovolnický program zvyšuje výkonnost, ale i profesionalitu organizace. Posledním omylem dnešní doby je, že dobrovolníci jsou levná pracovní síla. Je častý mýtus veřejnosti, že dobrovolník, který má smlouvu v akreditované organizaci, může vykonávat všechno, co klient právě potřebuje. Avšak mezi zásady, které má dobrovolník i ve smlouvě patří to, že by neměl nahrazovat práci profesionálů (například pečovatelské služby).

Mezi problematické oblasti dobrovolnictví v sociální oblasti můžeme podle Horeckého považovat:

- malý počet dobrovolníků,
- nedostatek informací a zkušeností,
- komunikace s dobrovolnickými centry,
- dobrovolníci jsou zabezpečující přímo výkon sociální služby,
- předsudky.

Dobrovolníci v sociálních službách mají široké pole působnosti a v dnešní době by se bez nich některé neziskové organizace neobešly. V sociální oblasti jsou dobrovolníci velmi důležití, protože mohou například poskytovat poradenské služby, mohou odlehčovat

v rutinní práci zaměstnancům, nebo naopak přinášet nadstandard, který profesionálové při svém vytížení nemohou klientům poskytnout.

3 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Hlavním posláním komunitního plánování je zajišťování dostupnosti sociálních služeb, kdy se jedná o zjištění stavu poskytování sociálních služeb v daném místě a zároveň nalezení potřeb, které nejsou naplněny. Když srovnáme tato dvě kritéria, s ohledem na finanční prostředky, které má obec k dispozici, vznikne nám komunitní plán. Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) je neustále se opakující proces, který probíhá za účasti zástupců uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb, nevyjímaje široké veřejnosti zajímající se o sociální tematiku (MPSV, průvodce, 2004, s. 7).

Účastníky komunitního plánování tedy jsou (Skřičková IN Zatloukal, 2008):

Zadavatel

Jde o zástupce obce (případně mikroregionu či kraje), který je zodpovědný za zajištění sociálních služeb v daném místě. Jeho cílem je zajistit dostupné a potřebné služby v co nevyšší kvalitě.

Poskytovatelé

Poskytovateli jsou subjekty poskytující a nabízející sociální služby, bez ohledu na to, zda se jedná například o nestátní neziskové organizace (NNO), organizace zřízené obcí či krajem. Jejich cílem je rozvíjet a udržovat své zařízení a poskytovat kvalitní sociální služby tak, aby odpovídaly poslání organizace.

Uživatelé

Jsou to nejdůležitější účastníci komunitního plánování – klienti sociálních služeb. Jsou jim poskytovány sociální služby z důvodu nepříznivé sociální situace, ve které se ocitli.

3.1 Přínos komunitního plánování sociálních služeb pro zadavatele

Protože plánování sociálních služeb probíhá v obcích a městech na nejnižší možné úrovni, reflektuje tak nejlépe potřeby uživatelů a může na ně vhodně reagovat. Lidé se sami chtějí podílet na tom, co si myslí, že jim vyhovuje a naplňuje jejich potřeby. Díky pravidelnému mentorování situace a aktualizací komunitního plánu je možné zachycení změn a odstranění nežádoucího. Nespornou výhodou je také efektivní vynakládání finančních prostředků do těch oblastí a na ty služby, které jsou opravdu potřebné. Zvyšuje se také podíl občanů na rozhodovacím procesu obce či města a tím přispívá k větší otevřenosti vůči radnici. V dů-

sledku toho pak veřejnost lépe přijme jednotlivé kroky i konečná rozhodnutí radnice, pokud je v průběhu plánování o všem informována a má možnost se do něj aktivně zapojit. Neméně důležitým hlediskem je zde faktor spolupráce mezi jednotlivými subjekty a tím i lepší možnosti řešení. Díky vzájemnému sdílení myšlenek a diskutování o problémech mohou vzniknout nové souvislosti a kvalitní způsoby řešení sporných otázek. K přínosu komunitního plánování také přispívá jasná struktura a řád plánování sociálních služeb a otevřenost pro všechny, kdo mají zájem se na něm podílet (MPSV, Průvodce, 2004, s. 9–10).

3.2 Principy komunitního plánování sociálních služeb

Sociální služby by měly odpovídat potřebám uživatelů, proto procesy komunitního plánování vycházejí ze zdrojů, které jsou charakteristické pro dané místo, a to znamená, že jeho podoba je vždy originální. Principy a zásady pro komunitní plánování tvoří základ pro všechny aktivity bez ohledu na to, kde jsou uskutečňovány.

Zatloukal (2008, s. 36) uvádí principy na základě KPSS v Olomouci:

Důraz na partnerství a spolupráci

V rámci komunitního plánování se setkávají zadavatel, poskytovatelé a uživatelé a jsou si rovnocennými partnery, kteří mají právo debatovat, vyjednávat, hlasovat a prosazovat asertivně své názory. Budování spolupráce je tak základním předpokladem pro přínosné plánování.

Zapojení místního společenství

Při zapojování místního společenství je nutné hledat různé metody a formy oslovení a zapojení tak, aby nabídka ke spolupráci byla srozumitelná pro všechny zúčastněné strany. Pokud bude jediná složka (zadavatel, poskytovatelé či uživatelé) chybět, nebude komunitní plánování mít smysl, jelikož jsou všechny tyto strany provázané a na sobě závislé.

Potřeby a rozvoj služeb jsou stanoveny lidmi, kteří v obci žijí

Služby se plánují společně s těmi, kteří mají zájem o dění v jejich městě a není jim lhostejné, když informace jen pasivně dostávají. Možností ovlivnit dění v obci a zapojit se do veřejných věcí, je podporován demokratický princip společnosti.

Uskutečnitelný kompromis

Komunitní plán je výsledkem spolupráce všech zainteresovaných stran. Konkrétní cíle a cesty k jejich uskutečnění jsou dohodou mezi zadavatelem, poskytovateli i uživateli – jsou sdílené celou komunitou. Tyto cíle jsou pak realizovatelné, protože jsou podporované všemi a jejich realizaci lze také kontrolovat.

Cykličnost

KPSS je dlouhodobou záležitostí a je tedy potřeba neustále aktualizovat potřeby na další období. Jestliže jedno období komunitního plánování končí, je na něj navázáno plánování další.

3.3 Fáze procesu komunitního plánování sociálních služeb

Jak už bylo řečeno výše, komunitní plánování je procesem cyklickým a je tedy potřeba pravidelně zjišťovat stav problematiky. Časem se mění potřeby a plány KPSS, ale také možnosti a zdroje, ze kterých se daná oblast řeší.

Základní vymezení fází procesu dle Sedlákové (2008):

- Přípravná fáze
- Analytická fáze
- Strategická (plánovací) fáze
- Realizační fáze (často propojená s fází monitoringu)

V přípravné fázi se nejdříve musí najít vhodný problém, který by byl řešitelný metodou komunitního plánování. Dále je potřeba získat lidi, kteří mohou být zapojeni do jeho řešení vzniklého problému. Důležitým krokem pak je určení si základní organizační struktury procesu KPSS. Je také nutná politická podpora, jako i komunikace s městským úřadem. Další záležitostí je zázemí, kde se plánování bude uskutečňovat, finanční zdroje na tisk materiálu, telefonování, pronájem prostor aj. Tato fáze je ve své podstatě uzavřena přesným vymezením území, pro které se bude komunitní plánování uskutečňovat. Analytická fáze má za úkol zkoumat řešené problematiky, mapovat finanční i lidské zdroje a dělat výzkumy potřeb občanů. Touto analýzou vznikne přesný popis situace, která pak bude předmětem zájmu komunitního plánování. Následuje strategická fáze, v níž jsou stanoveny na základě zjištěných údajů priority, ke kterým se pak v rámci KPSS lidé vyjadřují a navrhuji

postupy k jejich dosažení. Jednotlivé návrhy se pak přehledně zapracují do akčních plánů a formou konkrétních činností se stanoví, kdo bude mít co na starosti. V poslední fázi již nastává realizace dohodnutých aktivit. Musí se také určit monitorovací tým, který kontroluje a motivuje ty, kteří se zavázali k některému z úkolů, aby je splnili. Současně s realizací se může rozběhnout fáze analytická a cyklus plánování probíhá neustále vpřed.

Veřejná kontrola a další hodnocení komunitního plánu pomáhá zabraňovat zbytečným finančním ztrátám a zvyšuje účinnost veřejného sektoru.

FÁZE KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	
1. fáze S čím je třeba začít	<ul style="list-style-type: none"> – zformování prvotní pracovní skupiny – určení, koho je třeba do přípravy KP zapojit – způsob oslovení a přizvání dalších účastníků – plán pro získání politické podpory ze strany obce – informační strategie
2. fáze Vytvoření řídicí struktury pro KP	<ul style="list-style-type: none"> – zapojení všech účastníků procesu – vytvoření organizační a řídicí struktury pro zpracování KP – stanovení pravidel jednání řídicí struktury
3. fáze Porozumění problémům v komunitě	<ul style="list-style-type: none"> – představení cílů, zájmů a potřeb všech účastníků – vytvoření a zveřejnění mechanismů pro aktivní spoluúčast veřejnosti – provedení analýzy potřeb a zhodnocení existujících zdrojů – zhodnocení silných a slabých stránek existujícího systému sociálních služeb – vyjmenování příležitostí a rizik a nastínění trendů pro rozvoj sociálních služeb

<p>4. fáze</p> <p>Návrh rozvoje sociálních služeb</p>	<p>Představa rozvoje sociálních služeb obsahuje zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hlavní hodnoty, které tvoří její základ a které budou při zpracování KP a jeho následném naplňování respektovány a dodržovány, – směr, kterým se budou sociální služby nadále ubírat, – cíl, kterého má být dosaženo a priority – překážky, které bude nutné překonat, – regionální i nadregionální zdroje, kterých lze využít – představa rozvoje sociálních služeb je akceptována většinou účastníků komunitního plánování
<p>5. fáze</p> <p>Strategie rozvoje sociálních služeb</p>	<ul style="list-style-type: none"> – plán postupných kroků a úkolů k dosažení stanovených cílů a priorit – systém sledování realizace komunitního plánu – zpracování konečné verze komunitního plánu – předložení textu KP k připomínkování veřejnosti – schválení KP zastupitelstvem
<p>6. fáze</p> <p>Od plánování k provádění</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uskutečňování plánu – informování veřejnosti o uskutečňování KP – průběžné vyhledávání a zapojování nových partnerů – nástroje umožňující provést změny v původním KP

Tabulka 1

Fáze komunitního plánování

Zdroj MPSV <http://www.mpsv.cz/cs/847>

4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální služby hrají v dnešní společnosti důležitou roli. Ale vždy tomu tak nebylo. V dřívějších dobách všechny úkony podobné těm, které vykonávají sociální služby, zastávala rodina. Ta byla základní stavební jednotkou společnosti a řešila všechny problémy uvnitř sebe sama. Společnost se ke slabším jedincům, kteří prožívali špatnou životní situaci, zachovávala špatně. S nemocnými se nezacházelo jako s lidmi a byli většinou vyloučeni ze společnosti.

Rodina během novověku řadu svých funkcí (výkon práva, vzdělávání dětí, ekonomické zajištění členů rodiny v průběhu celého života) předala státu a stala se tak na státu závislá. Od šedesátých let 20. století se v rodině, která patří do vyspělé společnosti, objevují nové trendy, které ovlivňují demografický vývoj obyvatelstva. Mezi tyto trendy patří klesající počet členů v rodině, rostoucí věk uzavření prvního sňatku. Roste také počet rozvodů vzhledem k počtu sňatků a počet nesezdaných soužití. (Matoušek, 2003).

Ještě v nedávných dobách hráli prarodiče v rodině důležitou roli. Pomáhali s vnoučaty a jejich vlastní děti o ně pečovaly, protože je rodiče vychovali a starali se o ně, když byli malí. Byla to jakási kompenzace za to, co do nich rodiče vložili. V současnosti je jednodušší poslat rodiče do sociálních služeb, kde mají komplexnější, kvalitnější a hlavně kvalifikovanější péči. To jsou výhody, které ostatní členové v rodině poskytnout starým lidem nemohou nebo nechtějí.

Sociální služby jsou dnes mnohem odbornější. Zdokonalují se přístupy práce s lidmi, kteří se dostali do nepříznivé životní situace, jsou na okraji společnosti a mají problémy se znovuzačleněním. Neziskové organizace a sociální služby proto mají sloužit k tomu, aby byl člověk opět přijat do společnosti a bylo mu umožněno prožít stejně kvalitní život jako komukoliv jinému. V naší republice máme podle zákona o sociálních službách 14 druhů služeb sociální péče (např. pečovatelská služby, stacionáře, chráněné bydlení, tísňová péče) a 18 druhů služeb sociální prevence (např. krizová pomoc, azylové domy, nízkoprahová centra, noclehárny, sociálně terapeutické dílny). Charakteristickým rysem v oblasti sociálních služeb je trvalé rozšiřování nabídky a vytváření nových typů a forem. Zvyšuje se podíl nevládních organizací, ale také zájem státu o prevenci v rizikových sociálních problémech. Pozornost je věnována mladé generaci, která je ohrožena negativními vlivy (drogy, alko-

hol, brutalita v masmédiích). Celkově dochází k odklonu od ústavní péče tam, kde není nezbytná a k příklonu k péči osobní- v domácnostech občanů (růst pečovatelské služby a služby osobních asistentů). Zároveň vznikají nové sociální problémy, vyvolávající potřebu nových sociálních služeb- azylové ústavy pro nevyлéčené toxikomany, pro osoby propuštěné z výkonu trestu, azylové domy pro nevyлéčitelně nemocné nemocí AIDS apod.

4.1 Poskytovatelé sociálních služeb

Dle zákona o sociálních službách potřebují poskytovatelé tzv. oprávnění k poskytování sociálních služeb. Poskytovatelem sociálních služeb může být právnická nebo i fyzická osoba. Mezi osoby právnické řadíme například obce, ministerstvo, příspěvkové organizace, kraj, církevní organizace aj. Fyzická osoba musí vlastnit buď živnostenský list, nebo to může být i fyzická osoba neregistrovaná, která pečuje o osobu blízkou, je asistentem či společníkem. Jediná možnost, jak sociální služby poskytovat, je na základě registrace. Podmínky o registraci stanovuje zákon o sociálních službách.

Rozvoj sociálních služeb je velmi zřejmý a potřebný. Sociální služby totiž pomáhají nejen uživatelům, ale v poslední době jsou spojovány také se zaměstnaností, jelikož přibývá lidí, kteří v těchto službách pracují. Sociální služby se tak stávají zdrojem pracovních příležitostí zejména pro ženy a starší zaměstnance. Úlohou těchto služeb je však snaha udržet na trhu práce ty, kteří jich pak využívají a motivovat je k dalšímu rozvíjení vlastních schopností, podporovat v řešení nepříznivé sociální situace a předcházet tak jejich sociálnímu vyloučení. Zásadní roli zde také hraje komunikace mezi jednotlivými orgány, které sociální služby zabezpečují, financují či jinak podporují. Jedině tak se může uživatel těchto služeb cítit chráněn a mít rovnocenné postavení mezi ostatními. Cílem není uspokojit potřeby poskytovatele, ale zabezpečit uživatele. (Sociální služby: zdroj nových pracovních příležitostí, EU2009.cz)

Poptávka po sociálních službách se zvyšuje v důsledku ekonomické a finanční krize, protože lidé potřebují pomoc v nečekané životní situaci. Proto je důležité dbát na kvalifikovanost a správný chod služeb, aby lidé našli podporu a nebyli vyčleněni ze společnosti. Pro zkvalitnění sociálních služeb by se měli zřizovatelé postarat o to, aby byly tyto služby finančně udržovány a nedocházelo k jejich zbytečnému rušení. Mnoho neziskových organizací má problémy se standardy kvality a dotacemi, které jim namísto usnadnění jenom prá-

ci ztěžují. Při posuzování kvality sociálních služeb je vždy nutné zohlednit zvláštní potřeby uživatelů sociálních služeb a chránit jejich práva, zájmy a důstojnost.

Sociální služby jsou založeny především na vztazích. Nejdůležitější formou práce s uživatelem je individuální plán, který se neustále vyvíjí a vede uživatele k posunu.

4.2 Cíl sociálních služeb

Sociální služby představují širokou škálu podpor, opatření a pomoci, která vychází z nutnosti řešit obtížné situace lidí s nejrůznějším „handicapem“. Pomáhají jim žít běžný život a zaměřují se na zachování nejvyšší kvality a důstojnosti jejich života. Jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel.

Cílem sociálních služeb je:

- podporovat rozvoj nebo zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu,
- rozvíjet schopnost uživatelů služeb a umožnit jim vést samostatný život,
- snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života uživatelů (MPSV – Sociální služby, <http://www.mpsv.cz/cs/9#sszp>).

Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoc při zajišťování chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psychoterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů.

4.3 Formy a druhy sociálních služeb

Dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 33 rozlišujeme tyto formy poskytování sociálních služeb:

- pobytové služby – jsou to služby spojené s ubytováním uživatele v zařízení, kde mu budou poskytnuty sociální služby;
- ambulantní služby – součástí této služby není ubytování, proto uživatel dochází do zařízení, které poskytuje potřebné sociální služby;
- terénní služby – jedná se o sociální služby, které jsou uživateli poskytovány v jeho přirozeném prostředí.

Sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb. zahrnují:

- a) sociální poradenství
- b) služby sociální péče
- c) služby sociální prevence

K jednotlivým typům služeb jsou uváděny některé příklady konkrétních sociálních služeb a jejich stručné charakteristiky.

a) Sociální poradenství

Základní sociální poradenství - poskytuje osobám v nepříznivé životní situaci potřebné informace přispívající k řešení jejich situace.

Odborné sociální poradenství – je zaměřeno na potřeby cílových skupin uživatelů. Zahrnuje občanské, manželské a rodinné poradny, poradny pro děti, poradny pro oběti trestných činů, domácího násilí.

Služba je poskytována zdarma.

b) Služby sociální péče – mají napomáhat osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost a umožnit jim v co největší míře zapojení se do společnosti. V případě, kdy toto není možné, mají za úkol zajistit uživatelům důstojné zacházení.

V rámci sociální péče to mohou být například tyto služby:

Osobní asistence - poskytuje se v přirozeném prostředí osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace to vyžaduje.

Pečovatelská služba – je poskytována dětem, osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v přirozeném prostředí i ve specializovaných zařízeních.

Průvodcovské a předčitatelské služby – terénní nebo ambulantní služby, které umožňují osobám se sníženými schopnostmi (z důvodu věku či zdravotního postižení) dopravit je na místo, aby si mohli osobně vyřídit potřebné záležitosti.

Odlehčovací služby – ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám se zdravotním postižením a seniorům, o které je jinak postaráno osobou blízkou, ale momentální situace vyžaduje pomoc další osoby.

Centra denních služeb – jedná se o ambulantní službu určenou pro osoby se zdravotním postižením a seniory v nepříznivé sociální situaci, kterým hrozí sociální vyloučení, a tak dochází do specializovaného zařízení s cílem posílení samostatnosti.

Domovy pro seniory – poskytují dlouhodobé pobytové služby seniorům, kteří potřebují pomoc jiné osoby.

c) Služby sociální prevence – jejich cílem je napomáhat osobám, které jsou ohroženy sociálním vyloučením pro krizovou situaci, životní návyky či způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, aby tuto nepříznivou sociální situaci překonali. Má také chránit společnost před vznikem a šířením sociálně patologických jevů.

Mezi služby sociální prevence můžeme zařadit:

Kontaktní centra – nízkoprahová zařízení, která navazují kontakt s osobami ohroženými závislostí na návykových látkách, s cílem zmírnit sociální a zdravotní rizika spojená s užíváním těchto návykových látek.

Sociálně-aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – jedná se o ambulantní či terénní služby poskytované zdarma výše uvedeným osobám, z důvodu nebezpečí sociálního vyloučení.

Noclehárny – ambulantní služby poskytované osobám bez přístřeší, které chtějí využít hygienického zařízení a přenocování.

Sociální rehabilitace - soubor specifických činností zaměřených na nácvik potřebných dovedností, osoby se zdravotním postižením směřujících k dosažení samostatnosti a soběstačnosti.

Krizová pomoc – ambulantní nebo pobytová služba určená pro osoby v ohrožení zdraví či života, které v momentální situaci nemohou nepříznivou situaci řešit svépomocí. Služba je na dobu přechodnou.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – poskytují ambulantní nebo terénní službu dětem a mládeži ve věku od 6 do 26 let, které jsou ohrožené sociálně patologickými jevy. Základním prostředkem pro navázání kontaktů s cílovou skupinou je nabídka volnočasových aktivit.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGIE VÝZKUMU

Pro praktickou část diplomové práce jsem se rozhodla zvolit metodu kvalitativního výzkumu, která mi umožní získat množství dat prostřednictvím různých technik.

Gavora (2003, s. 33, 34) uvádí, že kvalitativní výzkum nekvantifikuje skutečnost a vyhýbá se numerickému a podobnému vyjádření údajů, protože je považuje za příliš „tvrdé“, chladné a neosobní. Cílem kvalitativního výzkumu je porozumět smyslu jevů a budovat nové teorie na základě zjištěných skutečností. Základním východiskem pro část praktickou je část teoretická.

5.1 Komunitní plánování sociálních služeb na Otrokovicku

Cílem komunitního plánování sociálních služeb (KPSS) je vytvoření systému sociálních služeb, který bude odpovídat skutečným potřebám místních občanů, možnostem poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb.

O městu Otrokovice

Město Otrokovice leží v západní části Zlínského kraje, na rozhraní tří regionů: Valašska, Slovácka a Hané. Město vzniklo spojením někdejších samostatných obcí Otrokovice a Kvítkovice. Otrokovice jsou moderním průmyslovým sídlem, jehož rozvoj byl založen ve třicátých letech 20. století výstavbou Baťových závodů a dynamiku nabral v sedmdesátých letech minulého století v souvislosti s otevřením pneumatikárny. V současné době je město Otrokovice se svými téměř 19 tisíci obyvateli šestým největším městem Zlínského kraje a je centrem mikroregionu zahrnujícího obce s celkovým počtem téměř 35 000 obyvatel. Svou polohou na důležitých silničních a železničních tazích jsou Otrokovice vstupní branou Zlínského kraje. Občan města i jeho návštěvník tady najde příjemné místo k bydlení a práci, ale také k rekreaci, sportu a zábavě, místo s širokou nabídkou vzdělávacích možností a služeb (Otrokovice, informační portál, <<http://www.otrokovice.cz/newWebOtr/turistika/oMeste.aspx>>).

5.1.1 Počátky KPSS

Proces komunitního plánování započal v únoru 2004, kdy byly městem Otrokovice kontaktovány nestátní neziskové organizace (NNO) poskytující služby v Otrokovicích a pro otrokovické občany. Zástupci NNO a města Otrokovice se shodli, že by měl být realizován

proces komunitního plánování sociálních služeb. S nabídkou spolupráce při realizaci KPSS byli osloveni i představitelé obcí Mikroregionu Otrokovicko.

V dubnu 2005 byla podepsána dohoda o partnerství mezi městem Otrokovice, pěti obcemi Mikroregionu Otrokovicko (Bělov, Halenkovice, Nová Dědina, Oldřichovice, Tlumačov) a pěti NNO (Charita sv. Anežky Otrokovice, Senior Otrokovice, Naděje Otrokovice, Svaz tělesně postižených v ČR, krajská org. Zlín, Český červený kříž Zlín). Na počátku byly stanoveny 3 cílové skupiny Senioři, Zdravotně postižení a Nezaměstnaní.

Byl sepsán historicky první projekt KPSS a podána žádost o financování KPSS v rámci grantového schématu. Následně byl projekt schválen a podepsána smlouva o financování. Realizace projektu započala 1. 10. 2005 a byl plánován ve dvou etapách.

1. etapa 1. 10. 2005 – 30. 5. 2006

2. etapa 1. 6. 2006 – 31. 7. 2007

V 1. etapě KPSS probíhala různá setkání, besedy s uživateli, jednání pracovních skupin či veřejná setkání. V rámci komunitního plánování se prováděly také analýzy (zadavatelů, poskytovatelů, uživatelů, veřejného mínění, sociodemografická analýza) a vznikl první katalog sociálních služeb na Otrokovicku.

2. etapa KPSS přinesla kromě kulturních akcí, porad řídicí skupiny a pravidelných jednání pracovních skupin také Konferenci ke komunitnímu plánování sociálních služeb. Na začátku roku 2007 začal vznikat dokument 1. Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku, který by byl na dobu 5–8 let. Proces komunitního plánování prošel také změnou, a to rozšířením o nové cílové skupiny: oběti násilí; osoby bez přístřeší a občané vracející se z výkonu trestu odnětí svobody; drogově závislí; děti a mládež ohrožené delikvencí; rodiny s dětmi.

V dubnu 2007 započala činnost nových pracovních skupin. Jedná se o pracovní skupiny:

- Rodiny s dětmi
- Osoby v krizi (sdružuje odborníky zabývající problematikou cílových skupin Oběti násilí a Osoby bez přístřeší a občané vracející se z výkonu trestu odnětí svobody)
- Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy (sdružuje odborníky zabývající se prací s cílovými skupinami Drogově závislí a Děti a mládež ohrožené delikvencí)

Druhá etapa KPSS byla ukončena v srpnu roku 2007 odevzdáním etapové zprávy a žádosti o proplacení nákladů vynaložených na realizaci 2. etapy.

5.1.2 Současnost

V současné době KPSS Otrokovice ukončuje etapu plánování vytvořením 2. Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku. Analýza je vypracovávána expertní skupinou a projektovým týmem ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb (partnery projektu), s pracovními skupinami a řídicí skupinou procesu komunitního plánování. Výsledky analýzy budou využity jak pro práci na aktualizaci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, tak při komunikaci se Zlínským krajem a s odborníky na procesy plánování sociálních služeb.

5.2 Dobrovolnické organizace působící na Otrokovicku

Dobrovolnické organizace poskytují jedinečné místo na trhu sociálních služeb a dobrovolníci v sociálních službách jsou pro mnohé organizace velkou pomocí. Na Otrokovicku existují 3 dobrovolnické organizace, které významněji působí ve zdejších organizacích poskytujících sociální služby. Jednotlivé kapitoly představují tyto organizace a jejich programy, ve kterých dobrovolníci aktivně působí. Organizace jsou řazeny dle abecedního pořádku.

5.2.1 Samari, o.s.

Občanské sdružení vzniklo v roce 2007 jako dobročinná organizace nabízející zprostředkování pomoci těm, kteří si sami pomoci nemohou. V souladu se svým názvem se zaměřuje na zmírňování následků katastrof, podporu vzdělávání a rozvoj dobrovolnictví. Členové Samari, o.s. navazují na své předchozí dlouholeté zkušenosti z humanitární práce.

Samari aktuálně pomáhá díky pěti projektům.: Adopce na dálku – projekt Paprsky naděje pro Bangladéš, Dobrovolnické centrum, Zrnka moudrosti, Pospolitost potrhých poutníků a Sýpka Samari.

Nejdůležitějším pro naši oblast je však **Dobrovolnické centrum (DC)**

Prostřednictvím DC jde o bezplatnou pomoc dobrovolníků klientům sociálně zaměřených organizací a potřebným jednotlivcům. Ve zlínském regionu se věnují postiženým, seniorům nebo opuštěným dětem, dále pomoc v krizových událostech a zahraniční brigády.

Centrum má akreditovány tyto programy:

Program děti a mládež

Program je určen opuštěným dětem ve věku od 5 do 16 let. Klade si za cíl prospět jim v oblasti prevence, podpory, péče, pomoci a přátelství. Pravidelné setkávání a trávení volného času s vybraným dospělým s cílem navázání přátelského vztahu, poznat svět i mimo zařízení, v němž vyrůstá. Vyškolený dobrovolník zpravidla za dítětem přichází jednou týdně na 2 až 3 hodiny.

Program senior

Posláním programu je pomoci překonat samotu a psychické krize lidí v období stáří. Dobrovolníci mají možnost docházet do domovů důchodců, ústavů sociálních služeb, pomáhat v pečovatelské službě, případně také navštěvovat nemocnice a léčebny dlouhodobě nemocných. Jejich náplní práce je povídat si se starými lidmi, naslouchat jim, číst s nimi časopisy a knížky, vyjít ven na procházku. Dobrovolníci mohou také navštěvovat staré lidi v jejich domácnostech, naslouchat jejich vyprávění, případně jim i pomoci s drobnými domácími pracemi.

Program Handicapovaní

Program zahrnuje dvě cílové skupiny zdravotně postižených. První jsou děti a mladí lidé, kteří se sdružují v klubech a specializovaných zařízeních pro handicapované. Kreativní dobrovolník může vést zájmový kroužek, uspořádat sportovní nebo kulturní akci nebo provádět osobní asistenci. Cílem programu je snaha o co největší začlenění postižených do majoritní společnosti. Druhou skupinu tvoří mentálně retardovaní jedinci soustředění v ústavech sociální péče. V těchto případech najdou uplatnění spíše dobrovolníci zralejšího věku, kteří jsou ochotni věnovat se „svým“ klientům dlouhodobě. Stačí s nimi občas posedět, zahrát si jednoduché hry, poslat jim pohled apod.

Program krizové události

Program počítá s vyhledáním dobrovolníků, kteří by byli v případě nenadálé krizové události ochotni pomáhat postiženým při odstraňování způsobených škod. Jedná se o jednorázové dobročinné aktivity koordinované Integrovaným záchranným systémem.

Program zahraniční brigády

Účastníky tohoto programu mohou být jen předem prověřeni dobrovolníci s odpovídající morální, fyzickou a psychickou způsobilostí. Podmínkou jejich účasti je rovněž pravidelná aktivita v rámci některého z výše uvedených programů.

5.2.2 Nadace ADRA – adventistická nadace pro pomoc a rozvoj

V roce 1992 na základě vyzvání vedení Církve adventistů sedmého dne založil Rudolf Reitz nadaci ADRA - adventistická nadace pro pomoc a rozvoj (dále jen ADRA). V České republice začala ADRA působit v roce 1992, a to nejprve jako nadace, jejímž úkolem bylo přerozdělovat finanční pomoc. Pracovníci ADRA postupem času rozšířili své pole působnosti a začali sami realizovat různé pomocné programy. S nárůstem pracovní agendy a v reakci na legislativní změny bylo v roce 1994 založeno občanské sdružení ADRA. Jeho úkolem je poskytovat humanitární, sociální a rozvojovou pomoc nejen doma, ale i v zahraničí.

V České republice ADRA realizuje vzdělávací program PRVák, jehož cílem je zvýšit informovanost dětí a mládeže o problematice rozvojových zemí a rozvojové spolupráci. Dále koordinuje dobrovolnická centra v jedenácti městech ČR, která se zaměřují na pomoc zdravotně postiženým a seniorům. V rámci humanitární organizace ADRA v ČR také působí psychosociální intervenční tým (PIT), který ve spolupráci se složkami Integrovaného záchranného systému pomáhá lidem zasaženým mimořádnou událostí.

Vznik zlínské pobočky ADRA má svůj počátek v roce 1993. V listopadu 1998 zahájil činnost pohotovostní fond ADRA ÚL, jehož prostředky jsou tvořeny z darů drobných dárců. V březnu 2008 bylo založeno Dobrovolnické centrum ADRA Zlín, vznikl humanitární sklad a na přelomu roku 2008 a 2009 byl proškolen tzv. KIP tým (Komunitní Intervenční Psychosociální tým).

Smyslem dobrovolnického centra je získávat, vychovávat a zajišťovat dobrovolníky pro organizace a zařízení poskytující sociální služby v rámci Zlínského kraje. Umožňuje široké veřejnosti, aby se aktivně zapojila při péči o sociálně či zdravotně handicapované občany.

Náplň práce dobrovolníka

- společník osamělých seniorů - dobrovolník a klient tráví čas společnými rozhovory, předčítá mu knihy, hrají společenské hry, doprovází jej při vycházkách atd.
- organizace a pomoc při společenských akcích (vánoční besídky, Mikuláš, Tři králové atd.).
- podpora lidí s postižením při různých aktivitách v daném zařízení, doprovod na akce atd.
- doučování dětí předměty ze základní školy.
- skupinová práce s dětmi nebo seniory – vedení kroužků (hra na hudební nástroj, tanec, drama, cvičení, rukodělné práce atd.)

5.2.3 Maltézská pomoc, o. p. s.

Maltézská pomoc, o.p.s., (dále jen Maltézská pomoc) byla založena 9. 5. 2002 Suverénním řádem Maltézských rytířů – Českým velkopřevorstvím jako jediným zakladatelem. Jako charitativní a humanitární organizace katolického Suverénního řádu Maltézských rytířů zakládá svou činnost na nepřetržitě 900leté tradici pomoci trpícím. Hlavní činností Maltézské pomoci je pomoc potřebným na území České republiky. Poslání Maltézské pomoci je vyjádřeno řádovým mottem: „Tuitio fidei et obsequium pauperum“ (Obrana víry a pomoc potřebným).

Základním cílem Maltézské pomoci je služba trpícím a potřebným v duchu křesťanské lásky k bližnímu. Výsledkem činnosti je pomoc osobám v začlenění se do života společnosti v rámci fyzických i psychických možností konkrétního jedince. Organizace chce předcházet či zmírňovat sociální izolaci klientů. Služby poskytuje v prostředí, které je klientovi blízké a není pro něj nepříjemné. Součástí služeb je rovněž asistenční služba. Všechny služby jsou poskytovány na území České republiky.

Maltézská pomoc pečuje o mládež, nemocné, zraněné, vozíčkáře, děti z dětských domovů, opuštěné staré lidi, vězně, chudé rodiny, lidi starající se o příbuzné postižené Alzheimerovo-

vou chorobou, děti s kombinovaným postižením, poutníky s postižením, lidi postižené přírodními katastrofami a další potřebné. Organizace má 9 svých center: Praha, Brno, Olomouc, Mělník, Hradec Králové, Uherské Hradiště, Otrokovice, Karlovy Vary a Česká Lípa. Aktivně v ní působí 250 členů, zaměstnanců, stálých smluvních dobrovolníků a externích spolupracovníků.

Centrum Maltéžské pomoci v Otrokovicích zahájilo oficiálně svou činnost na podzim roku 2006. Od té doby aktivně rozvíjí některé programy a s pomocí dobrovolníků pomáhá lidem, kteří potřebují naši pomoc.

Mezi stěžejní aktivity centra v Otrokovicích patří tyto akreditované dobrovolnické programy:

- Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením,
- Sociálně aktivizační programy pro děti, mládež a podporu rodiny (Program PětP),
- Pomoc zdravotně postiženým osobám při jednorázových akcích.

Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením

Cíl programu: psychosociální pomoc seniorům a zdravotně postiženým osobám

Cílová skupina: osoby osamocené nebo ohrožené sociálním vyloučením z důvodů svého stáří, zdravotního stavu nebo postižení

Popis činnosti: Vyškolený a připravený dobrovolník pravidelně přichází jednou týdně za potřebnou osobou dané cílové skupiny, ať už v domácnosti nebo pobytovém zařízení, a snaží se skrze společné aktivity rozvíjet sociálně-vztahový potenciál klienta. Role dobrovolníka má v této službě povahu společníka, který podporuje osobu dané cílové skupiny ve společenských aktivitách, do kterých by bez jeho přispění osoba nemohla vstoupit.

Sociálně aktivizační programy pro děti, mládež a podporu rodiny (Program Pět P)

Program Pět P je preventivní volnočasový program pro děti postavený na principu dobrovolného vztahu mezi dítětem a dospělým dobrovolníkem. Pomoc dítěti spočívá v pravidelném setkávání a trávení volného času dítěte s vybraným a proškoleným dobrovolníkem při volnočasových aktivitách, ale také při případném doučování.

Cíl programu: psychosociální podpora dětí školního věku, jejichž životní dráha je narušena obvykle nějakým sociálním či zdravotním problémem, dalším cílem je pomoc rodičům.

Cílová skupina: Služba nabízí sociálně preventivní činnosti neorganizovaným dětem, které pocházejí ze sociálně slabých či neúplných rodin ohrožených sociálně patologickými jevy. Jedná se o děti z rozvedených rodin, o děti s výchovnými a sociálními problémy, které např. nemají kamarády, nejsou schopny navazovat přátelské vztahy, neumí komunikovat, mají problémy s chováním, jsou hyperaktivní, obtížně zvladatelné. Do programu ale nemohou být zařazeny děti s výraznými problémy, například děti v dlouhodobé psychiatrické ambulantní péči nebo děti indikované pro pobyt v ústavních zařízeních resortu školství, či zdravotnictví.

Vzhledem ke komunitnímu plánování je Maltézská pomoc členem 4 pracovních skupin KPSS a to:

- Senioři
- Zdravotně postižení
- Rodiny s dětmi
- Osoby nezaměstnané a v krizi.

5.3 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Předmětem výzkumu jsou zjištění vedoucí k analýze postavení dobrovolnické organizace Maltézská pomoc, o. p. s. v rámci komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovic-ku.

Hlavní výzkumnou otázkou je:

Jaké je postavení Maltézské pomoci, o. p. s. v komunitním plánování sociálních služeb na Otrokovic-ku?

Dílčí výzkumné otázky:

Jakou má působnost organizace Maltézská pomoc, o. p. s. vzhledem k ostatním dobrovolnickým organizacím působícím v Otrokovicích?

Co může nabídnout Maltézská pomoc, o. p. s. městu Otrokovice?

Hlavním cílem tohoto výzkumu je zjistit pozici Maltézské pomoci v rámci komunitního plánování.

K dalším cílům dobrovolnického centra Maltézské pomoci v Otrokovicích patří podpora dobrovolnictví v regionu a zvýšení povědomí o dobrovolnických organizacích v Otrokovicích. Usnadnit sociálním službám jejich nelehké poslání prostřednictvím dobrovolnických činností. Zvýšení úrovně dobrovolnických aktivit vytvořením sociální služby v otrokovickém centru Maltézské pomoci.

5.4 Výzkumný vzorek

Výzkumným vzorkem je zde dokumentace komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicu, která čítala při analýze dokumentů na 150 záznamů z pracovních skupin, SWOT analýz a závěrečných zpráv KPSS.

5.5 Volba výzkumných technik, zpracování a analýzy dat

Sběr dat byl rozdělen na 3 části dle zvolené techniky, kterou jsem použila.

1. Analýza dokumentace komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicu se zaměřením na dobrovolnické činnosti Maltézské pomoci.
2. SWOT analýza dobrovolnického centra Maltézské pomoci, o. p. s. vzhledem ke komunitnímu plánování sociálních služeb na Otrokovicu.
3. Analýza působnosti dobrovolnických organizací v sociálních službách na Otrokovicu.

5.5.1 Zpracování analýzy dokumentů

Nejdříve jsem vyhledala všechny dostupné dokumenty vztahující se ke komunitnímu plánování sociálních služeb na Otrokovicu. Následovalo čtení dokumentace a všímání si údajů týkajících se dobrovolnictví. Po přečtení jsem vybrala segmenty o požadavcích či připomínkách k dobrovolnictví a umístila je do tabulky dle časového harmonogramu vzniku. Tabulka tedy obsahuje nejdříve datum vzniku připomínky/požadavku. Ve druhém sloupci se nachází povaha dokumentace – nejčastěji se jednalo o záznam z jednání některé pracov-

ní skupiny. Třetí sloupec uvádí právě druh pracovní skupiny komunitního plánování, ve které se připomínka/požadavek objevil. V posledním sloupci je samotná připomínka/požadavek.

datum	dokument	Pracovní skupina KPSS	Předmět/ požadavek
2. 5. 2006	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – nedostatek dobrovolníků
9. 5. 2006	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Možnosti pomoci zdravotně postiženým – např. rodiče mají dítě s postižením – doprovod dobrovolníků
31. 5. 2006	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – nedostatek dobrovolníků
13. 12. 2006	Jednání prac. skupiny	Senioři + Jakeš Petr – Maltéžská pomoc, prezentace služeb a organizace	Adopce seniorů – Maltéžská pomoc; zvýšit kapacitu odlehčovacích služeb
13. 12. 2006	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Dobrovolnická služba pro nevidomé, zdravotně postižené, osamělé seniory + pro nezaměstnané občany zprostředkování dobrovolnické stáže v sociálních službách
21. 6. 2007	Konference ke komunitnímu plánování sociálních služeb- prezentace	námět od občanů	dobrovolnická činnost v rodinách se zdravotně postiženými dětmi
Srpen 2007	1. Komunitní plán sociálních služeb	Nezaměstnaní	nezaměstnaní jako dobrovolníci v sociálních službách – vytvoření projektu
2008-2012	1. KPSS		Výchova k dobrovolnictví
23. 9. 2008	jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Informační – přestěhování centra MP
21.10 2008	Jednání prac skupin	Rodiny s dětmi, Osoby v krizi, Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy	nezaměstnaní jako dobrovolníci v sociálních službách

29. 6. 2009	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Jsou zapotřebí dobrovolníci-zacvičení někoho, kdo umí používat zvedáky
27. 1. 2010	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků – jedná se o trvalý problém – zůstává v řešení v rámci podnětů a dotací na dobrovolnické služby z městského rozpočtu
4. 5. 2010	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
5. 5. 2010	Jednání prac. skupiny	Senioři	Slabé stránky SWOT analýzy – nedostatečně rozvinuté dobrovolnictví
6. 5. 2010	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
9. 6. 2010	Jednání prac. skupiny	Senioři	Slabé stránky SWOT analýzy – nedostatečně rozvinuté dobrovolnictví
15. 6. 2010	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
17. 6. 2010	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
18. 6. 2010	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi, Nezaměstnaní	Slabé stránky SWOT analýzy – nedostatek dobrovolníků
9. 11. 2010	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
10. 11. 2010	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků X příležitosti – zvýšení počtu dobrovolníků
24. 1. 2011	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků

25. 1. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi a nezaměstnaní	Příležitosti SWOT analýza – zapojení studentů jako dobrovolníků u poskytovatelů SSL (možní budoucí zaměstnanci)
březen 2011	Jednání prac. skupiny	všechny skupiny	Rok dobrovolnictví – proběhne schůzka se zástupci dobrovolnických organizací
8. 3. 2011	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
10. 3. 2011	Jednání prac. skupiny	Senioři	Slabé stránky SWOT analýzy – partnerské obce – většina občanů nemá zájem stát se dobrovolníkem X příležitosti – osvěta a propagace dobrovolnických služeb
10. 3. 2011	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení – skupiny se zúčastnili zástupci dobrovolnických organizací – ADRA (Mgr. Pejlová), Samari (Ing. Ajglová), Maltezská pomoc (Bc. Hladká) – rok dobrovolnictví, proběhly dotazy	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků X příležitosti – zvýšení počtu dobrovolníků
11. 3. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi a Nezaměstnaní	Příležitosti SWOT analýza – KIP tým a PIT tým - komunitní intervenční psychologický tým (ADRA)
duben 2011	Jednání prac. skupiny	všechny skupiny	Informace o kampani k dobrovolnictví
1. 4. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi a Nezaměstnaní	Příležitosti SWOT analýza – KIP tým a PIT tým - komunitní intervenční psychologický tým (ADRA)

1. 4. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi a Nezaměstnaní	Příležitosti SWOT analýza – zapojení studentů jako dobrovolníků u poskytovatelů SSL (možní budoucí zaměstnanci)
27. 4. 2011	Jednání prac. skupiny	Senioři	Silné stránky SWOT analýzy – partnerské obce – občané znají organizace poskytující dobrovolnickou službu, příležitosti- osvěta a propagace dobrovolnických služeb
28. 4. 2011	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
24. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy, Rodiny s dětmi, Osoby v krizi a Nezaměstnaní	Proběhly přednášky v klubech důchodců o dobrovolnictví (Adra, Samari, Maltéžská pomoc)
24. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků
25. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi a Nezaměstnaní	Silné stránky SWOT analýzy – KIP tým a PIT tým - komunitní intervenční psychologický tým (ADRA)
25. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Osoby v krizi a Nezaměstnaní	Příležitosti SWOT analýza – zapojení studentů jako dobrovolníků u poskytovatelů SSL (možní budoucí zaměstnanci)
25. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Senioři	V klubech důchodců proběhly přednášky ADRY, Samari a Maltéžské pomoci na téma dobrovolnictví a dobrovolníci; Silné stránky SWOT analýzy – partnerské obce – občané znají organizace poskytující dobrovolnickou službu, příležitosti - osvěta a propagace dobrovolnických služeb

26. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Zdravotně postižení	Slabé stránky SWOT analýzy – málo dobrovolníků X příležitosti – zvýšení počtu dobrovolníků
26. 5. 2011	Jednání prac. skupiny	Rodiny s dětmi	Opatření – navýšení počtu kvalitních a stálých dobrovolníků, zajištění volnočasových aktivit pro děti se zdravotním postižením

Tabulka 2

Zdroj: vlastní

Analýza a interpretace dat:

Z uvedených záznamů je zřejmé, že v průběhu let 2006 – 2011 o dobrovolnictví v Otrokovicích jednalo v rámci komunitního plánování a byl o tuto oblast zájem ve všech pracovních skupinách. Analýzou bylo zjištěno, že nejvíce se k dobrovolnictví vyjadřuje pracovní skupina *Zdravotně postižených* (celkem 14 záznamů) a skupina *Rodiny s dětmi* (13 záznamů). Zájem však projevily také skupiny *Osoby v krizi*, *Nezaměstnaní a Seniori*. Nejméně se k dobrovolnictví vyjadřovala skupina *Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy*. S tím souvisí také fakt, že na zdravotně postižené a rodiny s dětmi se zaměřují aktivizační programy dobrovolnického centra.

Z dokumentů vyplývá, že oblast dobrovolnictví je v Otrokovicích lidem blízká a potřebná. Jak však velmi často zaznívá z připomínek, je zde málo dobrovolníků, kteří by požadavky skupin uspokojily. Předním zájmem dobrovolnické organizace by mělo být vyhledávání dobrovolníků a klientů. Zájem ze strany klientů je tedy veliký, avšak tato potřeba není uspokojena kvůli nedostatku dobrovolníků. V tabulce si však také můžeme všimnout záznamů, kde figurují kampaně o dobrovolnictví, besedy se seniory aj.

5.5.2 SWOT analýza Maltézske pomoci, o. p. s.

SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)	SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)
<ul style="list-style-type: none"> – založena na 900leté tradici – kvalifikovaní zaměstnanci – pořádá mezinárodní akce (setkání vozíčkářů) – podpora Řádu maltézkých rytířů – spolupráce nejen se soc. zařízeními, ale i domácnostmi – dobrovolnické centrum uprostřed města Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> – nízká mediální znalost organizace – nedostatečná propagace služeb – nedostatek dobrovolníků
PŘÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES)	HROZBY (THREATS)
<ul style="list-style-type: none"> – rozvoj spolupráce se zahraniční partnerskou organizací – nabídka soc. služeb – nové možnosti propagace dobrovolnických center 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatek dobrovolníků s důsledkem uzavření centra – konkurence ze strany jiných – nedostatek financí

Tabulka 3 Zdroj: vlastní

5.5.3 Působnost dobrovolnických organizací

V rámci monitoringu působnosti 3 uvedených dobrovolnických center jsem vytvořila tabulku s přehledem organizací, které poskytují sociální služby a jsou členy komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicu.

Nejdříve jsem shromáždila údaje o poskytovatelích sociálních služeb, kteří jsou členy některé ze skupin komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicu. Poté jsem záměrně vyhledávala, z dokumentace vlastní či informací dostupných na internetu, spolupráce jednotlivých organizací s dobrovolnickými centry.

Analýza a interpretace dat

Sociální služby jsou v Otrokovicích zastoupeny širokou škálou nabídky. V tabulce můžeme vidět přehled sociálních služeb v Otrokovicích, které se účastní komunitního plánování sociálních služeb. Jsou zde zastoupeny i organizace z jiných měst, jelikož v Otrokovicích taktéž působí. Nejčastěji je to proto, že žádná podobná sociální služba zde neexistuje.

Do tabulky jsem zanesla působnost dobrovolnických organizací ADRA, Samari a Maltézske pomoci. Jak je vidět, největší působnost v Otrokovicích má dobrovolnická organizace ADRA.

SENIOR – chráněné bydlení	-
SENIOR B – domov pro seniory	Adra
SENIOR B – odlehčovací služba	-
SENIOR C – domov pro seniory	Adra
SENIOR C – odlehčovací služba	-
SENIOR C – domov se zvláštním režimem	-
SENIOR – pečovatelská služba	-
Dům s pečovatelskou službou (ul. Hlavní)	-
Centrum denních služeb – Domovinka	-
Charita – odlehčovací služba	Maltéžská pomoc, o.p.s.
Charitní pečovatelská služba	Maltéžská pomoc, o.p.s.
Charita – Nový domov	-
Charita – terénní služba rodinám s dětmi	Maltéžský pomoc, o.p.s.; Adra
Charita azyl. dům Samaritán + noclehárna	-
Charitní šatníky	Vlastní dobrovolníci
Dluhové poradenství Samaritán	-
Naděje – domov pro osoby se zdrav. postiž.	Adra
Naděje – týdenní stacionář	Adra
Naděje – denní stacionář	Adra
Naděje – sociálně terapeutická dílna	Adra
Naděje – chráněné bydlení	Adra
Podané ruce – osobní asistence	-
Unie Kompas – nízkoprahové zařízení	Adra, Samari
ČČK Zlín – pečovatelská služba	-
ČČK Zlín – domácí ošetrovatelská péče	-
Hvězda – domácí hospicová péče	Adra, Samari
ONYX – K centrum	Vlastní dobrovolníci
ONYX – Streetwork	-
Středisko ranné péče Educo Zlín	Adra
Středisko ranné péče Tamtam Olomouc	-
Centrum pro zdravotně postižené ZK	-
Tyfloservis Zlín	Vlastní dobrovolníci
Svaz tělesně postižených v ČR – Zlín	-
Handicap Zlín	Samari
Madio, o.s.	Vlastní dobrovolníci
Napajedla – Domov pro seniory	Adra
Napajedla – pečovatelská služba	-
Pohořelice – domov pokojného stáří	-
Spytihněv – pečovatelská služba	-
Spytihněv – dům s pečovatelskou službou	-
Tlumačov – pečovatelská služba	-
Tlumačov – dům s pečovatelskou službou	-

Tabulka 4 Zdroj: vlastní

6 SHRNUTÍ

Závěry analýz nejsou příliš nakloněny organizaci Maltézská pomoc. Tato organizace má v Otrokovicích svoji tradici, ale zatím ji nedokázala plnohodnotně využít. Na rozdíl od ADRY či Samari, které mají své sídlo ve Zlíně, Maltézská pomoc má svoji kancelář přímo v centru Otrokovic. Je tedy na místě, aby tuto přednost uměla proměnit ve výhodu.

Dobrovolnická organizace Maltézská pomoc má svoje místo v komunitním plánování a počítá se s ní i do budoucna. Jako návrh na doporučení navrhuji jednak projekt větší propagace dobrovolnického centra, ale především zkvalitněním aktivizačního programu na sociální službu. Tímto by se i dobrovolnické centrum odlišilo od ostatních organizací a tato služba by se mohla stát jeho specializací. Tím by byl splněn také stanovený cíl - Zvýšení úrovně dobrovolnických aktivit vytvořením sociální služby v otrokovickém centru Maltézské pomoci.

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

7 PROJEKT PROPAGACE DOBROVOLNICKÝCH ČINNOSTÍ VE SPOLUPRÁCI S KPSS OTROKOVICE

V rámci komunitního plánování sociálních služeb zazněly v několika pracovních skupinách požadavky na více dobrovolníků. S ustanovením roku 2011 jako Evropského roku dobrovolníků, projevil město Otrokovice, sociální odbor v čele s vedoucí paní Ing. Alenou Havlíkovou, zájem o podporu dobrovolnických aktivit, které zabezpečují dobrovolnická centra působící v mikroregionu Otrokovicko. Jednotlivé organizace byly osloveny a pozvány na společné setkání a možnosti zapojení do kampaně na podporu dobrovolnictví.

Cílem kampaně bylo zvýšit povědomí o dobrovolnictví u občanů města Otrokovice. Na kolik se to povedlo, zatím není zřejmé, protože spolupráce neustále probíhá.

7.1 Popis realizace poskytování sociální služby – centrum Otrokovice

Typ služby: Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (dle zákona. 108/2006 Sb., o sociálních službách)

Cílem poskytované služby je psychosociální pomoc seniorům a osobám se zdravotním postižením. Do cílové skupiny spadají osoby osamocené nebo ohrožené sociální vyloučením z důvodů svého stáří, zdravotního stavu nebo postižení.

Služba je poskytována jako terénní služba v přirozeném prostředí uživatele služby a je poskytována bez úhrady.

Specifické vymezení okruhu osob:

- senioři
- osoby s kombinovaným postižením
- osoby s mentálním postižením
- osoby se zdravotním postižením

Specifické vymezení věkové struktury:

- starší děti (11–15 let)
- dorost (16–18 let)

- mladí dospělí (19–26 let)
- dospělí (27–64b let)
- mladší senioři (65–80 let)
- starší senioři (nad 80 let)

Kapacita služby

Kapacita služby v centru Maltéžské pomoci Otrokovice je stanovena na 15 klientů. Tato kapacita je však rovněž závislá na aktuálním počtu připravených dobrovolníků, kteří jsou do programu zapojeni. Daná kapacita vyplývá z dosavadní zkušenosti práce s dobrovolníky v této službě (od roku 2006). Pokud organizace disponuje větším počtem připravených dobrovolníků, pak je možné vyhovět i dalším zájemcům o danou službu.

Osoby poskytující služby:

Službu dobrovolně garantuje koordinátor (sociální pracovník), který zabezpečuje prvotní kontakt s žadatelem o službu, uzavírá s ním smlouvu a spolupracuje s ním na vytvoření individuálního plánu služeb a jeho očekávání. (Na vytvoření plánu individuálních služeb se podílí rovněž dobrovolník; pokud žije daný klient v jiném zařízení poskytující sociální služby, podílí se na individuálním plánu rovněž tamní sociální pracovník).

na službě se dále podílejí dobrovolníci podle Zákona o dobrovolnické službě 198/2002 Sb., jak uvádí Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. § 115, část 2. a dále podle standardu č. 9, přílohy č. 2 prováděcí vyhlášky zákona o sociálních službách, tedy jako jiné fyzické osoby, které nejsou s poskytovatelem v pracovně právním vztahu.

Pro zapojení dobrovolníků do poskytování služby jsou zpracována vnitřní pravidla, podle kterých se postupuje. Tato pravidla odpovídají podmínkám akreditace MVČR podle zákona o dobrovolnické službě a vycházejí z akreditovaného programu Maltéžské pomoci. (Srov. Pravidla práce s dobrovolníky v programu Pomoc osamoceným seniorům a osobám se zdravotním postižením).

Spoluúčast dobrovolníků na poskytování služby spočívá v nenásilné a přirozené práci s uživatelem služby při aktivitách v oblastech odpovídajících základním činnostem sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Během poskytování

služby se pod vedením sociálního pracovníka vytváří přátelský vztah mezi uživatelem a dobrovolníkem.

Dobrovolníci se podílejí zejména na:

- a) zprostředkování kontaktu s přirozeným společenským prostředím – zájmové, vzdělávací a volnočasové aktivity,
- b) sociálně-terapeutických činnostech – jsou to činnosti, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí – pomoc při vyřizování běžných záležitostí a při komunikaci, která k uplatňování práv a osobních zájmů vede.

Snahou organizace je podněcovat vybrané a připravené dobrovolníky k vytvoření konkrétního vztahu mezi dobrovolníkem a uživatelem, aby se tím umožnilo staršímu člověku, nemocnému nebo osobě se zdravotním postižením začleňování do společnosti – to samozřejmě v mezích jeho individuálních psychomotorických schopností.

Vyškolený a připravený dobrovolník pravidelně přichází za potřebnou osobou dané cílové skupiny, ať už v domácnosti nebo pobytovém zařízení, a snaží se skrze společné aktivity rozvíjet sociálně-vztahový potenciál klienta. Role dobrovolníka má v této službě povahu společníka, který podporuje osoby daných cílových skupin ve společenských aktivitách, do kterých by bez jeho přispění osoba nemohla vstoupit.

Uživatel a dobrovolník společně obvykle tráví 2-3 hodiny volného času týdně rozmanitými volnočasovými aktivitami, přičemž časový rozsah poskytování služby je dle smlouvy s dobrovolníkem stanoven při dlouhodobých smlouvách na 12 měsíců. Pro krátkodobé programy a aktivity se uzavírá smlouva do tří měsíců.

Skrze tuto službu sociální prevence dochází také k podpoře růstu zdravé občanské společnosti a vzájemné sounáležitosti. Získaná akreditace MVČR umožňuje efektivně zařadit do tohoto projektu taktéž nezaměstnané, kteří vyhoví požadavkům kladeným na dobrovolníka. Koordinátor programu provádí nábor a výběr dobrovolníků, zabezpečuje vzdělávání dobrovolníků, uzavírá dobrovolnickou smlouvu a pojištění dobrovolníka, organizuje pravidelná supervizní setkání, provádí hodnocení a hledání nejlepších cest poskytování služby, je v kontaktu s uživatelem služeb, případně se zařízením, ve kterém uživatel bydlí, je k dispozici novým zájemcům o službu.

Podmínky vyhovění žádosti o službu

Zájemce o službu (eventuelně jeho zákonný zástupce) musí spadat do kategorie, pro kterou je daná služba určena (srov. výše).

Aby mu mohla být služba poskytnuta, musí v danou dobu organizace disponovat potřebným počtem vyškolených a připravených dobrovolníků – srov. kapacita služby. Pokud ne, je zařazen zájemce o službu do evidence žadatelů, kterým z kapacitních důvodů nemohla být služba poskytnuta, a koordinátor služby aktivně dělá vše pro to, aby vhodného dobrovolníka doporučil. Pokud je zdravotní stav osoby, která žádá poskytnutí této sociální služby, tak závažný, že by vylučoval možnosti naplnění cílů služby a neumožňoval by zapojení jiného než odborně vzdělaného zdravotnického pracovníka, může koordinátor odmítnout uzavření smlouvy.

V případě odmítnutí žádosti o službu vydá koordinátor na žádost žádající osoby písemné oznámení s uvedením důvodu odmítnutí uzavření smlouvy.

Jednou z podmínek je vyhovění žádosti o smlouvu je i ochota zájemce o službu uzavřít smlouvu a být otevřený pro spolupráci.

Zájemce o službu je nejprve informován o typu, charakteru a průběhu služby. V případě jeho dalšího zájmu koordinátor společně s ním hledá jeho osobní cíle a důvody, proč by rád této služby využil. Koordinátor poté shrne získané informace a na základě posouzení celé situace vybere a doporučí zájemci o službu vhodného dobrovolníka. V případě potřeby svoje závěry konzultuje s vedoucím střediska nebo supervizorem. Při následné schůzce je zájemce o službu za účasti koordinátora seznámen s dobrovolníkem. Pokud se zájemce o službu nachází v zařízení sociálních služeb, proběhne seznámení i za účasti tamního sociálního pracovníka.

V případě souhlasu všech zúčastněných s charakterem i náplní služby, je uzavřena smlouva o poskytování služby.

Uživatel a dobrovolník si domluví první setkání, kdy koordinátor napomáhá při domlouvání termínu a programu tohoto prvního setkání. Zároveň je podepsána smlouva s dobrovolníkem, vymezující jeho podíl na poskytování sociální služby a jeho práva a povinnosti.

Pokud žadatel o službu nesplňuje podmínky vyhovění žádosti o službu, zvláště co se týká druhu a povahy služby, v mezích základního poradenství mu sociální pracovník nabídne další možné informace vedoucí k řešení jeho nepříznivé sociální situace a doporučí mu vhodnou službu, která by mohla naplnit jeho potřeby a očekávání. S každým žadatelem o službu či informace je jednáno ochotně, slušně a s velkým respektem k situaci, ve které se nachází, a k jeho lidské důstojnosti.

Smlouva o poskytování služby

Smlouva o poskytování dané služby má ústní formu. V případě, že žije uživatel v zařízení poskytujícím sociální služby, je uzavřena s tímto zařízením písemná rámcová dohoda o výkonu této sociální služby a s uživatelem poté ústní dohoda o poskytované službě.

Smlouva o poskytování služby vyplývá ze smlouvy mezi vysílající a přijímající organizací, jak ji upravuje Zákon o dobrovolnické službě 198/2002 Sb. V obsahu smlouvy figurují dva subjekty: vysílající organizace (poskytovatel služby) a přijímající organizace (fyzická osoba nebo organizace). Smlouva je uzavírána na dobu určitou, většinou období jednoho roku, po jehož skončení je možné smlouvu prodloužit. Smlouva obsahuje vymezení a obsah činnosti, povinnosti poskytovatele a uživatele, dále obsahuje časové a místní vymezení poskytované služby a možnosti výpovědi smlouvy.

Smlouva o poskytování služeb zaniká k dohodnutému termínu, pokud nedošlo po vzájemné dohodě k dalšímu prodloužení trvání nabízené služby.

V případě, že dobrovolník ukončí svou činnost v projektu poskytovatele, ten se za něj co nejdříve pokusí dodat náhradu a oznámí samozřejmě tuto skutečnost uživateli služeb.

Po uzavření smlouvy o poskytování služby spočívá další činnost koordinátora v průběhu prvních 6 měsíců v tom, že kontaktuje uživatele i dobrovolníka cca jednou za 4 týdny a sleduje vývoj poskytování služby. Po uplynutí cca 6 měsíců stačí kontaktovat výše uvedené jednou za 6 týdnů, pokud to situace nevyžaduje jinak. Průběh svého setkávání s uživatelem služby dobrovolník pravidelně konzultuje koordinátorem nebo supervizorem při supervizích nebo individuálních setkáních. Takto se průběžně upřesňuje jeho role v poskytované službě v závislosti na potřebách uživatele.

Uživatel, případně sociální pracovník zařízení nebo dobrovolníci kontaktují koordinátora, kdykoli se objeví jakékoliv nedorozumění či problém. Koordinátor zasahuje do průběhu poskytování služby zejména tehdy, dojde-li k porušení základních pravidel služby. Všech-

ny závažnější problémy koordinátor konzultuje s vedoucím centra, případně se supervizorem.

Je-li problém s uživatelem služby natolik závažný, že narušuje průběh poskytování služby a řešení tohoto problému přesahuje možnosti a kompetence koordinátora, doporučí koordinátor odbornou pomoc ze strany jiného vhodného dobrovolníka (psycholog, psychiatr, lékař, atd.)

Individuální plánování služby

V celé službě hrají velkou roli osobní cíle, potřeby a schopnosti uživatele služeb, které se koordinátor spolu s vybraným dobrovolníkem nenásilnou a přátelskou formou snaží rozvíjet a naplňovat. Maltézská pomoc vnímá velmi dobře, jak důležitou roli v životě uživatele má právě neformální vztah, který může nesmírně kvalitativně obohatit život uživatele služby. Poskytovatel vzhledem k naplňování osobních cílů spolupracuje s dalšími organizacemi nebo institucemi, aby je mohl uživatel využívat tak, jak je to běžné u jeho vrstevníků (např. školy, spolky, církve, zájmová sdružení atd.).

Již při prvním setkání koordinátora s budoucím uživatelem služby hraje právě otázka stanovení osobních cílů důležité místo. Spolu s dobrovolníkem se zvláště během supervizních setkání snaží dobře rozpoznat přání a cíle klienta a pokusit se je realizovat.

O poskytované službě a jejím plánování jsou vedeny individuální záznamy (srov. Formulář individuálních záznamů). Tyto záznamy vede koordinátor (sociální pracovník) v písemné anebo elektronické podobě. V záznamech jsou uváděny relevantní informace vzhledem k poskytované službě a individuálnímu plánování, osobnosti uživatele a možného rozvoje jeho potenciálu.

Velkou podporou a pomocí při individuálním plánování je osoba dobrovolníka, který je systematicky veden k prohlubování individuálních cílů uživatele.

Tato dokumentace je uchovávána tak, aby nemohlo dojít ke zneužití, a aby se k ní nemohla dostat jiná nepovolaná osoba.

Podávání a vyřizování stížností

Uživatel služby nebo jeho zákonný zástupce jsou v pravidelném kontaktu s koordinátorem služby a mohou mu kdykoli sdělovat připomínky či stížnosti na poskytování služby. Koordinátor tyto podněty zaznamená do dokumentace (Kniha přání a stížností) a řeší je podle

charakteru stížnosti s uživatelem, sociálním pracovníkem zařízení, v němž žije uživatel, respektive s dobrovolníkem.

Stížnost musí koordinátor konzultovat se supervizorem nebo vedoucím střediska.

Stížnosti na koordinátora přijímá vedoucí střediska, v případě stížnosti na vedoucího střediska se obrací na ředitele celé organizace, případně na nezávislou instituci. Koordinátor nebo vedoucí centra, který se dále danou stížností zabývá, zkoumá její podloženost a pravdivost a snaží se o lepší komunikaci a nápravu.

V případě, že uživatel nebo zákonný zástupce na příklad nesouhlasí s průběhem poskytování služby, mají výhrady k osobě dobrovolníka nebo koordinátora, pak je možné po dohodě s uživatelem (zákonným zástupcem) pozměnit nebo upravit podmínky poskytování služby, respektive po konzultaci se supervizorem vyhledat jiného vhodného dobrovolníka.

V případě nespokojenosti uživatele s poskytovanými službami může uživatel od vzájemné smlouvy ustoupit.

Spoluúčast na službě

Uživatel nebo jeho zákonný zástupce se podílejí na počátku i v průběhu poskytování služby na vymezení obsahu i rozsahu činností, které jsou z jejich hlediska v zájmu dalšího rozvoje nebo udržení stávajících schopností.

Přímý uživatel služby je v průběhu jejího poskytování veden a motivován k rozvoji všech potřebných schopností a dovedností úměrně jeho věku a stupni psychosociálního rozvoje. V této souvislosti je pokud možno respektován postoj a spontánní rozhodnutí uživatele ve vztahu k možnostem poskytovatele služby.

Ukončení poskytování služby

Uživatel, případně jeho zákonný zástupce, uzavírá smlouvu o poskytování služby obvykle na dobu 12 měsíců. Smlouva může být prodloužena na další období. V případě vypršení dohodnuté doby poskytování služby, resp. v případě ukončení smlouvy z jiných důvodů, je ukončení poskytování služby stvrzeno oběma smluvními stranami.

V případě dlouhodobého nedodržování dohody ze strany uživatele služeb je organizace nucena od vzájemné dohody ustoupit. Důvodem ukončení poskytovaných služeb může být

také zvýšení náročnosti služeb, které by v důsledku specifčnosti a odbornosti mohla poskytovat pouze specializovaná osoba.

Pravidla pro přijímání darů

Maltézká pomoc je NNO, tudíž každý dar, který podpoří její činnost v jakékoli oblasti je vítán. Osoba, která chce organizaci věnovat dar, je kontaktována s vedoucím střediska, který jí podá potřebné informace a zabezpečí, aby byl dar náležitě zanesen do účetnictví organizace a využit k účelu, na který byl poskytnut.

Odpovědnosti a kompetence dále vymezují vnitřní směrnice organizace.

Častým jevem je snaha uživatele obdarovat dobrovolníka, jakožto vyjádření vděku. Dobrovolníci vědí a smluvně se zavazují k tomu, že jejich činnost v programu je bezplatná. V rámci vnitřních ujednání bylo stanoveno, že v případě takové situace mohou dobrovolníci přijmout jako dar věcný nebo finanční dar v maximální hodnotě 100,- Kč. Obdarování dobrovolníka dále upravuje Zákon 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě.

Lidská důstojnost osoby uživatele služby

Koordinátor služby a dobrovolník vytváří při poskytování služby takové podmínky, které umožní uživatelům naplňovat jejich lidská i občanská práva a zamezí střetům zájmů těchto osob se zájmy poskytovatele. Zvláštním způsobem jsou střežena základní lidská práva a svobody uživatele.

Kdokoli ze zúčastněných stran poskytované služby, případně jiná osoba je povinna informovat vedoucího zařízení (případně koordinátora) o podezření o případném porušování těchto práv.

Vedoucí (koordinátor) celou situaci prověří a učiní náležitá opatření.

Při poskytování této služby se nikdy nepoužívají opatření omezující pohyb.

Důležitým principem při uskutečňování služeb je křesťanská láska k bližnímu a křesťanská etika vycházející z činností a tradice Řádu Maltézkých rytířů.

ZÁVĚR

V závěru této práce bych ráda řekla, že hodnotit dobrovolnickou organizaci Maltézská pomoc, o. p. s. ze své pozice koordinátora dobrovolníků je nesmírně obtížné. Pokud však chceme dojít pravdivým výsledkům a přínosným informacím, musíme vynaložit i značnou míru objektivní kritiky. Věřím však, že údaje uvedené v diplomové práci nejsou negativní, ale naopak ukazují, že je neustále potřeba něco zlepšovat a rozvíjet.

Byla bych ráda, pokud tato diplomová práce přispěje k rozvoji našeho dobrovolnického centra a posune ho dopředu. Dobrovolnictví je totiž přirozenou součástí našeho života a nemělo by upadat, ale naopak vzkvétat. V budoucnu bych chtěla pracovat v neziskovém sektoru i nadále. Práce pro druhé má určitě smysl a je přínosná nejen pro klienty sociálních služeb, ale také i pro mě samotnou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Překlad Vladimír Jůva. Brno : Paido, 2000. 207 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-79-6.
- [2] DLOUHÁ, R; JEŽKOVÁ, Z; CAHA, M. *Dobrovolnictví a dárcovství : Interaktivní lekce knihoven pro školy*. Praha : ICN, 2001. 40 s.
- [3] *Příručka pro dobrovolníky : (NPIT)*. Praha: ADRA, 2005. ISBN 80-239-5071-1.
- [4] MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. 288 s. ISBN 80-7178-549-0.
- [5] MATOUŠEK, O. *Sociální služby : legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Vyd. 1. Praha : Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
- [6] SEDLÁKOVÁ, J. *Kvalita komunitního plánování sociálních služeb*. 1. Vyd. Praha : Oeconomica, 2008. 76 s. ISBN 978-80-245-1392-8.
- [7] SOZANSKÁ, O. Práce s dobrovolníky v neziskových organizacích. In TOŠNER, J. *Řízení lidských zdrojů : Sborník vybraných materiálů specializačního kurzu "Řízení neziskových organizací"*. 1. vyd. Praha : AGNES, 1999. s. 115. ISBN 80-902633-4-8.
- [8] TUTR, V., NOVOTNÝ, M. Zákon o sociálních službách a dobrovolnictví. In Hestia. *Metodika dobrovolnictví v sociálních službách pracujících s klienty ohroženými exkluzí* [online]. Praha : [s.n.], 17.12 2007 [cit. 2011-07-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.hest.cz/pruvodce.shtml>>.
- [9] TUTR, V., NOVOTNÝ, M. Dobrovolnictví v sociálních službách. In Hestia. *Metodika dobrovolnictví v sociálních službách pracujících s klienty ohroženými exkluzí* [online]. Praha : [s.n.], 17.12 2007 [cit. 2011-07-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.hest.cz/pruvodce.shtml>>.
- [10] ZATLOUKAL, L. *Plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 255 s. ISBN 978-80-244-2128-5.

- [11] *Charita* [online]. 2008 [cit. 2011-06-13]. Kambala - dobrovolnické centrum. Dostupné z WWW: <<http://www.kambala.zdarsko.cz/historie.htm>>.
- [12] O dobrovolnictví, [online]. 2010 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.dobrovolnik.cz/1_lide.shtml>
- [13] MPSV, Komunitní plánování – věc veřejná, 2005, [cit. 2011-07-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/847>>
- [14] Dobrovolník.cz; Všeobecná deklaráce o dobrovolnictví, [cit. 2011-06-11]. Dostupné z WWW: <[http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/vseobecna-deklarace-o-dobrovolnictvi/.](http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/vseobecna-deklarace-o-dobrovolnictvi/)>
- [15] Horecký, prezentace Dobrovolník v sociálních službách. [cit. 2011-08-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.dobrovolnik.cz/res/data/003/000553.ppt#256,1,+>>
- [16] Zákon č. 198/2002 Sb. Parlamentu České republiky o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě). Uveřejněno v č. 82/2002 Sbírky zákonů na straně 4835.
- [17] Zákon č. 108/2006 Sb. O sociálních službách
- [18] MPSV <<http://www.mpsv.cz/cs/847>>
- [19] MPSV – Sociální služby, [cit. 2011-08-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/9#sszp>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

KPSS	Komunitní plánování sociálních služeb
ERD	Evropský rok dobrovolnictví
EU	Evropská unie
NNO	Nestátní nezisková organizace
aj.	a jiné
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Tzn.	To znamená
MP	Maltéžská pomoc

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1	16
-----------------	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	26
Tabulka 2	46
Tabulka 3	47
Tabulka 4	48

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P1: Letáček dobrovolnictví

Příloha P2: Přehled sociálních služeb

Příloha P3: Plakátek Pět P – Maltéžská pomoc

Příloha P4: SWOT analýza KPSS - Senioři

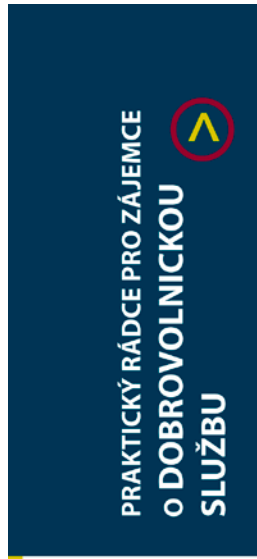
Příloha P5: SWOT analýza KPSS – Zdravotně postižení

Příloha P6: SWOT analýza KPSS – Rodiny s dětmi

Příloha P7: SWOT analýza KPSS – Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

Příloha P8: SWOT analýza KPSS – Osoby v krizi

PŘÍLOHA P I: LETÁČEK DOBROVOLNICTVÍ

MINISTERSTVO VNITRA, 2005

ZÁKON Č. 198/2002 Sb., O DOBROVOLNICKÉ SLUŽBĚ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (zákon o dobrovolnické službě)

CHCETE SE INFORMOVAT O AKREDITAČNÍM PROCESU V OBLASTI DOBROVOLNICKÉ SLUŽBY?

MÁTE ZÁJEM O DOBROVOLNICKOU SLUŽBU U AKREDITOVANÝCH ORGANIZACÍ?

UVÁŽUJETE O PŘÍJETÍ AKREDITOVANÝCH DOBROVOLNÍKŮ PRO POTŘEBY VAŠÍ ORGANIZACE?

DOBROVOLNICKÁ SLUŽBA V ZAHRAŇICÍ

Pro dobrovolníky je vymezena věkem. Aby mohli dobrovolníci vyjet do zahraničí s akreditovanou organizací musí být starší 18 let.

Akreditovaná vysílající organizace podepisuje smlouvy s dobrovolníky o výkonu krátkodobé nebo dlouhodobé dobrovolnické služby v zahraničí.

Ve smlouvách je mimo jiné kladen důraz na ujednání

- o seznamení dobrovolníka s prevencí infekčních nemocí včetně antimikrobiální prevence, vyzadují-li to podmínky území, ve kterém má dobrovolník působit
- o způsobu úhrady cesty
- o podmínkách udělení dovolené při výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby

Organizace uzavírá pro dobrovolníka zdravotní pojištění pro výkon dobrovolnické služby v zahraničí.

Další informace o dobrovolnictví organizovaném podle zákona o dobrovolnické službě získáte

telefonicky: 974 832 255

faxem: 974 833 504

e-mailem: sekropk@mvcrcz

na internetu: <http://www.mvcrcz>

poštou: Ministerstvo vnitra, odbor prevence kriminality, oddělení preventivních programů a dobrovolnické služby, Nad Štoulou 3, 170 34 Praha 7

- uplatňovat rovné zacházení se všemi zájemci o dobrovolnickou službu
- uzavřít smlouvu o podmínkách výkonu dobrovolnické služby a vzájemných vztazích s přijímajícími organizacemi

PŘIJÍMAJÍCÍ ORGANIZACE

Kdo může být podle zákona přijímající organizací?

Přijímající organizací může být kdokoli, kdo je schopen uzavřít smlouvu s vysílající organizací a dodržovat podmínky této smlouvy.

Na místě přijímajících organizací tedy nemusí stát pouze nestátní neziskové organizace, ale i státní orgány, organizační složky státu a orgány a organizační složky územních samosprávných celků. Na místě přijímající organizace může být i fyzická osoba.

Co vyplývá ze zákona pro přijímající organizaci?

- povinnost uzavřít písemnou smlouvu s vysílající organizací
- možnost vymezit v této smlouvě podmínky pro průběh dobrovolnické služby v souladu s potřebami příjemců služby

Co je obsahem smluv?

- předmět dobrovolnické služby (o jakou činnost konkrétně jde, ve prospěch koho nebo čeho je zaměřena atd.)
- doba výkonu dobrovolnické služby
- způsob ubytování, stravování dobrovolníků při výkonu dobrovolnické služby, jejich vybavení pracovními a osobními ochrannými pracovními prostředky
- způsob ověřování průběhu dobrovolnické služby a hodnocení práce dobrovolníků
- závazek informovat vysílající organizaci o rizicích, která mohou ohrozit život nebo zdraví dobrovolníka, a opatřeních na jejich odstranění nebo omezení

Omezení při uzavírání smluv mezi přijímající a vysílající organizací

- smlouvy nelze uzavírat, pokud přijímající organizace má jako předmět své činnosti podnikání
- smlouvy rovněž nelze uzavřít, pokud je předmětem dobrovolnické služby taková činnost, jejímž účelem je nahradit činnosti vykonávané jinak u přijímající organizace osobami v pracovním vztahu, služebním nebo členském poměru

ZÁKON O DOBROVOLNICKÉ SLUŽBĚ

Zákon ve společnosti posiluje postavení dobrovolníků i organizací, které s nimi pracují. Představuje legislativní úpravu, která směřuje ke zkvalitnění dobrovolných aktivit. Zákon nastavuje standardy organizování dobrovolnictví a vymezuje postavení subjektů, které se dobrovolnictví věnují.

Pojmy, které zákon zavádí nebo nové definuje jejich obsah:

- DOBROVOLNÍK** - vykonává bez nároku na odměnu dobrovolnickou činnost organizovanou podle zákona o dobrovolnické službě. Dobrovolníkem může být fyzická osoba starší 15 let při dobrovolnické službě na území České republiky a fyzická osoba starší 18 let při dobrovolnické službě v zahraničí.
- VYSILAJÍCÍ ORGANIZACE** - je právnická osoba se sídlem v České republice, která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby za předpokladu, že je držitelem akreditace
- AKREDITACE** - doklad o splnění podmínek obsažených v zákonu o dobrovolnické službě. Akreditaci uděluje Ministerstvo vnitra vysilající organizaci na návrh akreditační komise po splnění zákonem stanovených podmínek na dobu 3 let.
- PŘIJÍMAJÍCÍ ORGANIZACE** - je právnická nebo fyzická osoba, pro jejíž potřebu je dobrovolnická služba vykonávána

- DOBROVOLNICKÁ SLUŽBA** - může být krátkodobá nebo dlouhodobá. Dlouhodobá je vykonávána po dobu delší než 3 měsíce bez ohledu na počet hodin v kalendářním týdnu.
- SMLOUVY** - vysilající organizace uzavírají s dobrovolníky smlouvy o výkonu dlouhodobé nebo krátkodobé dobrovolnické služby. V případě krátkodobé dobrovolnické služby mohou být smlouvy i ústní. Smlouvy upravují vzájemné vztahy vysilající organizace a dobrovolníka.

Dále uzavírají vysilající organizace smlouvy s organizacemi přijímačnými, které jsou pouze písemné a upravují podmínky činnosti dobrovolníků v přijímačických organizacích a vztahy mezi vysilající a přijímačící organizací.

Akreditované vysilající organizace mohou vysílat dobrovolníky i ve svůj vlastní prospěch (jsou tedy zároveň v postavení organizace vysilající a přijímačící). V takovém případě uzavírají smlouvy pouze s dobrovolníky.

DOBROVOLNÍK

Jaké výhody poskytuje zákon dobrovolníkům?

- dobrovolník v akreditované organizaci má smluvně zaručené postavení
- je pojištěn proti škodám na zdraví a na majetku, které vzniknou jemu osobně
- je pojištěn proti škodám na zdraví a na majetku, které by mohl neumyslně způsobit dalším osobám
- může mít hrazeno důchodové pojištění stanovené z minimálního vyměřovacího základu a může mu být státem hrazeno pojistné veřejného zdravotního pojištění po dobu výkonu dobrovolnické služby pokud jeho činnost přesáhne v průměru 20 hodin v kalendářním týdnu
- v případě, že je dobrovolník nezaměstnaný a vykonává dlouhodobou dobrovolnickou službu, která v průměru přesáhne 20 hodin v kalendářním týdnu a je evidovaná u úřadu práce, započítá se mu pro účely hmotného zabezpečení do doby předchozího zaměstnání doba výkonu dobrovolnické služby
- má minimální nánětní náklady s výkonem dobrovolnické činnosti
- vysilající organizace mu může hradit stravné, ubytování, cestovné, kapesné
- má nárok na poskytnutí kvalitní přípravy k výkonu dobrovolnické činnosti
- má nárok na poskytnutí pracovních prostředků a ochranných pomůcek

Platí pro zájemece o dobrovolnickou službu nějaká omezení?

- je-li dobrovolník v pracovním vztahu, služebním poměru, členském poměru nebo je-li žákem nebo studentem, musí vykonávat dobrovolnickou službu mimo tyto své povinnosti
- dobrovolník nemůže vykonávat dobrovolnictví v rámci podnikatelské nebo jiné výdělečné činnosti
- dobrovolník nemůže být k přijímačící organizaci v pracovní nepsprávním vztahu a členském nebo služebním poměru

Jaké povinnosti vyplývají ze zákona pro dobrovolníky?

- dobržovat zákon o dobrovolnické službě a podmínky výkonu dobrovolnické činnosti dohodnuté s vysilající organizací ve smlouvě
- absolvovat přípravu k dobrovolnické činnosti
- předložit zdravotní a jiné doklady (např. výpis z rejstříku trestů, doklady o vzdělání) podle požadavků vysilající organizace a povahy dobrovolnické služby

VYSILAJÍCÍ ORGANIZACE

Jaké organizace se mohou stát vysilajícími? Jaké organizace si mohou podat žádost o akreditaci na Ministerstvo vnitra?

Podle zákona to mohou být následující typy organizací:

- obecná sdružení
- obecně prospěšné společnosti
- církev nebo náboženské společnosti
- právnícké osoby, církve nebo náboženské společnosti

Jaké výhody zákon nabízí vysilajícím organizacím?

- postupují-li podle zákona, posiluje to systematicčnost práce s dobrovolníky
- akreditované organizace mohou žádat Ministerstvo vnitra o státní dotace na pojištění dobrovolníků a na část nákladů spojených s evidencí dobrovolníků, s jejich přípravou a výkonem dobrovolnické služby
- pokud akreditované vysilající organizace vysílají dobrovolníky samy ve svůj vlastní prospěch, mohou uplatnit hodnotu činnosti těchto dobrovolníků v rámci vlastního podílu (ko nancování) na nákladech projektů, na které žádají o státní dotace u vybraných ústředních orgánů státní správy
- akreditované organizace mohou snažit podmínky pro dobrovolnickou činnost nezaměstnaných u úřadů práce
- mohou snažit získávat dobrovolníky, kteří dávají přednost vyššímu stupni právní ochrany a předem stanoveným pravidlům
- pokud akreditovaná organizace nabude nánětní příjem nebo majetek v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby, je osvobozena od daně z příjmu, dědické, darovací a daně z převodu nemovitosti

Jaké jsou povinnosti vysilajících organizací

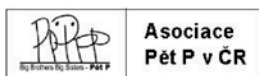
- uzavřít s dobrovolníkem smlouvu,
- pojistit dobrovolníka pro případ škod způsobených na zdraví a na majetku dobrovolníkovi nebo škod, které dobrovolník neúmyslně způsobí
- zajistit pro dobrovolníka vykonávajícího dobrovolnickou službu mimo místo trvalého pobytu řádné a zdravotně nezávadné ubytování
- zajistit dobrovolníkovi přípravu k výkonu dobrovolnické služby
- přijmout opatření k zamezení a předcházení rizikům, která by mohla ohrozit život nebo zdraví dobrovolníka
- u dobrovolníků mladších 18 let si vyžádat písemný souhlas zákonného zástupce dobrovolníka
- uplatňovat rovné zacházení se všemi zájemci o dobrovolnickou službu
- uzavřít smlouvu o podmínkách výkonu dobrovolnické služby

PŘÍLOHA P III: PLAKÁTEK PĚT P – MALTÉZSKÁ POMOC

Centrum Maltézské pomoci v Otrokovicích Vám představuje program.

Pět P

☺ Podpora ☺ Přátelství ☺ Prevence ☺ Pomoc ☺ Péče ☺

Program Pět P je preventivní volnočasový program, který je založený na pravidelném setkávání dítěte a “staršího” kamaráda. Dítě a dobrovolník spolu tráví vždy 2 hodiny jedno odpoledne v týdnu během celého školního roku. Výjimku však samozřejmě tvoří prázdniny, tzn. že o prázdninách se dítě a dobrovolník a mohou, ale nemusí setkávat. Záleží vždy na společné domluvě dítěte a dobrovolníka. Dlouhodobý vztah s dobrovolníkem má v první řadě zamezit celé řadě negativních vlivů okolí na dítě např. vlivy party, ale hlavně má vytvořit prostor pro růst sociálních dovedností, posilovat sebevědomí dítěte a rozšířit jeho motivaci k navazování přirozených vrstevnických vztahů.

Program Pět P je určen pro osamělé děti bez kamarádů, pro děti které obtížně zapadají do kolektivu, pro děti které mají problémy v rodině, pro děti které se cítí jakkoliv osaměle, ale hlavně je pro děti ve věku od 6 do 15 let, které si chtějí:

- ☺ hrát
- ☺ najít kamaráda
- ☺ zažít něco zábavného
- ☺ chodit na procházky
- ☺ anebo si jen tak povídat

Do programu Pět P jako “starší” kamarádi vstupují mladí dobrovolníci starší 18-ti let, kteří při zapojení do programu prochází vstupním testíkem a školcím kurzem, následují pravidelné supervize s odborníkem, které jsou přínosem jak pro dobrovolníka, tak i pro jeho vztah s dítětem.

Program Pět P se samozřejmě neobejde bez nadšených, aktivních dobrovolníků schopných obětovat 2 hodiny týdně mladšímu kamarádovi.

A PROTO...

POKUD I TY JSI TAKOVÝ/Á A CHCEŠ ZAŽÍT NĚCO NOVÉHO, POMOCI NĚKTERÉMU DÍTĚTI TRÁVIT VOLNÝ ČAS A CHCEŠ SE ZAPOJIT DO TOHOTO PROGRAMU. TAK NEVÁHEJ, PŘIJĚ ZA NÁMI DO KOLEKTIVU DALŠÍCH “PĚTPĚTÁKŮ” DO NAŠEHO CENTRA. RÁDI TI PORADÍME, CO DÁL MŮŽEŠ DĚLAT. VEZMEME TĚ MEZI SEBE A RÁDI TĚ ZAPOJÍME DO PROGRAMU.

Kde nás najdete a jak nás můžete kontaktovat:

Centrum Maltézské pomoci
nám. 3.května 166
765 02 Otrokovice
tel: +420 737 589 644
e-mail: otrokovice@maltezskapomoc.cz

PŘÍLOHA P IV: SWOT ANALÝZA KPSS

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Senioři v roce 2010

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Fungující kluby důchodců • Fungující pečovatelská služba • Bezbariérové komunikace v Otrokovicích, Oldřichovicích a veřejné budovy • Dostatek pobytových zařízení • Odlehčovací lůžka • Fungující a bezbariérová MHD • Fungující tísňové volání • Dobrá informovanost o SSL a komunikace s poskytovateli • Fungující domácí ošetrovatelská péče • Převládá všeobecná spokojenost seniorů ve městě Otrokovice • Převládá spokojenost s pečovatelskou službou • Osoby, které se zúčastnily ankety k pečovatelské službě, mají radost ze zájmu města o jejich život a starosti • Vyšla brožura Rady nejen pro seniory o bezpečnosti • Je dostupná domácí hospicová péče • Realizovány besedy Policie ČR se seniory na téma bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Příspěvek na péči mnohdy neslouží účelu, na který je poskytován • Lidé mají pocit osamocení nebo obavy ze své životní situace. Nemají se s kým poradit, když něco potřebují • Málo osobního kontaktu s pečovatelskou službou – vyptat se na problémy seniorů, zda něco nepotřebují, nabídnout jim služby • Uživatelé pečovatelské služby nemají dostatečné informace o tom, jaké služby mohou požadovat, neumí (obávají se) svou konkrétní potřebu sdělit. Nevědí, jak a kdy mohou potřebné služby měnit, jak mohou připomínkovat nevyhovující službu či dobu, ve které služba probíhá – pozn. JZ navrhuji tato dvě tvrzení zobecnit a případně přeformulovat, aby se týkala systému, nikoli konkrétní organizace. • Málo odborných přednášek (např. cvičení paměti) pro seniory
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Dokončení obchvatu Otrokovic (snížení zátěže obyvatel Kvítkovic hlukem a prachem) • Zlepšení komunikací • Větší podpora péče v rodině (doma) • 20% by si chtělo koupit služby osobního asistenta • 28% by chtělo mít u sebe tlačítko tísňového volání • 95% je pro zachování domovinky na DPS Hlavní 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování životní úrovně seniorů, zdražování, nebudou moci si dovolit platit za služby • Zachování poplatků v lékárnách • Změna politických priorit po volbách – menší důraz na sociální služby a°KPSS • Pozdější odchod do důchodu (nemožnost pečovat o přestárlé rodiče)

PŘÍLOHA P V: SWOT ANALÝZA KPSS

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Zdravotně postižení

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Komunitní plánování • Zlepšuje se bezbariérovost a MHD • PS víkendy + odpoledne (flexibilita – služby se doplňují), fungující sociální služby • Domovinka na DPS • Hřiště pro zdravotně postižené • Podpora klubu Stůňat (DDM + Naděje + město) • Tísňové volání • Fungující spolupráce s městskou policií • Poradna pro zdravotně postižené a seniory • Fungující půjčovna kompenzačních pomůcek na Charitě • Fungující zimní údržba TS Otrokovice (důraz na zimní údržbu včetně zapojení klientů Samaritánu) • Dobrá informovanost o SSL • Organizace workshopů – srovnání, inspirace • Rozvoj vzdělávání • Aktivita Naděje, podpora pro osoby pečující • Fungující doprava Handicap? Zlín • Lepší integrace zdravotně postižených • Označení vozů pro ZP (nerozlišuje se člověk na vozíku nebo kardiak, pokud je označený vůz, musí být i průkazka mimořádných výhod) • Fungující domácí ošetřovatelská péče • Převládá spokojenost s pečovatelskou službou • Osoby, které se zúčastnily ankety k pečovatelské službě, mají radost ze zájmu města o jejich život a starosti • Vyšla brožura Rady nejen pro seniory o bezpečnosti • Je dostupná domácí hospicová péče • Realizovány besedy Policie ČR se seniory na téma bezpečnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Málo dobrovolníků • Nedostatečný důraz na etiku u pracovníků v přímé péči (pův. Málo etiky a úcty personálu v přímé péči) • Zprostředkovat služby, které pečovatelská služba neposkytuje (pomoc s přestěhováním těžších kusů nábytku nebo s menší opravou auta) • Malá kapacita odlehčovacích služeb pro děti i dospělé pozn. JZ doporučuji ponechat pouze děti. Dospělé máme zabezpečeny dostatečně. (jen seniory, ZP už tak ne)

• Příležitosti	• Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření zařízení pro zdravotně postižené; kulturní vyžití (v mladém věku) • Rozvoj služeb pro zdravotně postižené ve věku po ukončení školní docházky • Zvýšení počtu dobrovolníků • Podpora zaměstnávání ZP (zvýšení možnosti zaměstnávání osob se ZP) • Dietní jídelna • Bude se zvyšovat podpora pečujících osob • 20% by si chtělo koupit služby osobního asistenta • 28% by chtělo mít u sebe tlačítko tísňového volání • 95% je pro zachování domovinky na DPS Hlavní • Vybavení WC euroklíči 	<ul style="list-style-type: none"> • Školné pro osoby se ZP • Nedostatek finančních prostředků na SSL ze státního rozpočtu – je třeba o dofinancování samosprávou • Volby – snížení podpory KPSS asociálních služeb • Nebude dostatek kvalitního a dostatečně vzdělaného personálu

PŘÍLOHA P VI: SWOT ANALÝZA KPSS

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Rodiny s dětmi

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • DDM Sluníčko + Stůňata • NZDM (Trávníky, Bařov) + terénní program • Školní psycholog • Práce OSPOD+ kurátor+policie • Projektové vyučování na ZŠ • Preventivní programy • Sociální bydlení • Bezbariérové ZŠ a MŠ 	<ul style="list-style-type: none"> • IP ZK – průběžné změny podmínek zakázky • Málo dobrovolníků • Malá provázanost služeb (kontinuitnost) – i v rámci procesu KPSS dochází k navazování spolupráce mezi poskytovateli navzájem a poskytovateli a úřadem • Málo dětských hřišť – Bařov, horní část Kvítkovic <p>Doplnění z průzkumu potřeb rodin s dětmi v Otrokovicích:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Není krytý bazén • Nejsou cyklostezky • Není bezplatné poradenské pracoviště, kde by se mohli poradit o výchově dětí
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Činnost nových organizací, zájmových sdružení • Program efektivního rodičovství • Stáže v cizině pro pedagogy • UTB – nabídka praxí pro studenty v organizacích • MŠMT – Dítě v krizi – workshop, řešení konkrétních problémů • Novelizace zákona 563+vládního nařízení o pedagogických pracovnících • Čerpaní financí z EU • Volné prostory v ZŠ T.G.M., které lze využít pro navýšení kapacity MŠ 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování financí ve veřejných rozpočtech • Snadnější dostupnost drog • Špatný vliv vyloučených dětí ze středních škol na děti ze ZŠ • Větší výskyt „part“ s nevhodným chováním • Špatná spolupráce rodičů se školou • Nedostatek kapacit na zpracování žádostí na projekty z EU

PŘÍLOHA P VII: SWOT ANALÝZA KPSS

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Osoby ohrožené soc. pat. jevy

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Psychologové na školách a MěÚ • NZDM Šlikr + terénní program • Spolupráce OSPOD se ZŠ a MěÚ v ORP • Preventivní programy na školách • KÚ ZK – vzdělávání pracovníků v sociálních službách • Fungují kontroly u mladistvých na alkohol • Široká nabídka volnočasových aktivit • Dobrá spolupráce policíí s odbory města • Terénní program ONYX • Služba dluhové poradenství • Dobrá spolupráce města a neziskových organizací • Odborně kvalifikovaný personál • IP Zlínského kraje • Informační leták pro veřejnost „použité jehly“ • Úspěšnost při podávání projektů (město Otrokovice) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nalévání alkoholu dětem a mládeži provozovateli restauračních zařízení • Nedostatečná spolupráce MP Otrokovice s OSPOD a MP s ONYX – chybí informace od MP • Nezájem obcí v ORP o spolupráci s OSPOD • Nejsou vyčleněné finance (školy) na podporu preventivních programů na ZŠ • Není NZDM v Napajedlích ani terénní program • <u>Nefunguje preventista města Otrokovice</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Ná vazný projekt na IPK • Street Šlikru ve spolupráci s Napajedly (zavedení street work) • Přenesení financování MPSV na kraje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zrušení MP (Napajedla) • Zrušení dotačních titulů státu • Nepokračování v projektech • Zrušení obvodních oddělení PČR • Nezájem o služby

PŘÍLOHA P VIII: SWOT ANALÝZA KPSS

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Osoby v krizi

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Služba dluhové poradenství • Dobrá spolupráce města s ostatními organizacemi • Odborně zdatní pracovníci v SSL • Rozvíjí se terénní služby • Aktivizace uživatelů SSL – nad rámec zákona • tvrzení, která nezískala prioritu: • Máme dobře zmapované problémy, které je třeba řešit • Fungující pobytové služby a ambulantní služby • Dobrý proces KPSS – zapojení širokého spektra odborníků, nejen sociálních služeb • Relativně dost financí oproti jiným obcím • Nový dotační systém města • Město je iniciátorem rozvoje • Poskytovatelé umí získat finance – projekty EU • Angažovanost a vysoká motivovanost něco řešit v rámci procesu KPSS • Služba dluhové poradenství • Změna zaměření KPSS na kvalitu a efektivitu • KIP team Adra 	<ul style="list-style-type: none"> • Duševní postižení je kontraindikace pro přijetí do zařízení sociálních služeb (např. domovy pro seniory, azylové domy) • chybí zařízení pro lidi bez domova v seniorském věku • Nejsou prostory pro hygienický servis a lékaře pro bezdomovce
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Nové příležitosti financovat aktivity mimo stávající dotační systém (dluhové poradenství – banky) • Přizpůsobení se (interakce) dotačních systémů • Zapojení tiskové mluvčí města do komunikace • Zapojení studentů FHS UTB jako dobrovolníků u poskytovatelů SSL (možní bu- 	<ul style="list-style-type: none"> • Změna politické sféry • Zvýšení fluktuace odborných pracovníků (poskytovatelů i úřadu) • Změny podmínek pro SSL ze strany ZK • Skončení individuálního projektu ZK • Zvyšování ekonomické efektivity SSL na úkor kvality SSL

<p>doucí zaměstnanci)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj spolupráce se zaměstnavateli (koordinátor VPP na MěÚ) • Zavedení veřejné služby • Rozvoj sociálního podnikání - je zapotřebí vytvořit efektivní službu (projekt) pro lidi bez domova, který pomůže uživatelům se zaměstnáváním a získají tak placená pracovní místa, kterých je na trhu práce velký nedostatek • Podpora vzdělávání pracovníků poskytovatelů SSL – získávat další zdroje • vytvoření Terapeutické komunity pro osoby bez přístřeší, která by byla zaměřena na řešení závislostí (především pak na alkoholu) a pracovní terapii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Negativní postoj společnosti vůči SSL pro osoby v krizi • Zařazování projektů do přílohy č. 4 AP KPSS ZK (bez vazby na finance)
--	--